THE

BRAHMA SOOTRA VARTHIKAM

CALLED

"KANTHAMRTAM"

OF

SRI NILAKANTHA THIRTHA.

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീൎത്ഥരാൽ

ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട

'കണ്ഠാമൃതം'

എന്ന

ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാ

ഭാഷാവാൎത്തികം.

ERNAKULAM.

PRINTED AT THE VIDYA VILASAM PRESS.

1906.

Sri Nilakanta Thîrtha.

വിജ്ഞാപനം.

സകലപ്രാണിസമൂഹത്താലും വിശിഷ്യ മനുഷ്യരാലും വിശേഷിച്ചും ഇഷ്ടതമമായിരിക്കുന്ന വിഷയാനന്ദം വിദ്യാനന്ദം മുതലായുള്ള ചതുഷ്ടയാത്മവർഗ്ഗത്തിൽ തുരീയമായിരിക്കുന്ന കൈവല്യത്തിലുള്ള ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിന്റെ സ്വരൂപവും ഈ വക പരിഷ്കരിന്നാനന്ദം ശ്രോതാക്കളുടെ ഉപാസനാസരണിയിൽ വൃത്തി അന്തർമ്മുഖപ്പെട്ടപ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നതും മുഖ്യമായ ബ്രഹ്മാനന്ദമല്ലെങ്കിൽ നിജാനന്ദം ജീവന്മുക്തി വിദേഹമുക്തികളിൽ വൃത്തിനിരോധവശത്താൽ സഹജാദിസമാധി വഴിയായി അനുഭവിക്കപ്പെടുന്നതും ഗുരുവേദാന്താനുഗ്രഹൈകലഭ്യവും ആകുന്നു എന്നതു ശ്രുതിസ്മൃതീതിഹാസാദികളിൽ ഒട്ടും തന്നെ അപ്രസിദ്ധമല്ല. പ്രസ്തുതപരമാനന്ദത്തെ അടയുന്നതിന്നു സോപാനരൂപമായി അനേകവിധ പദ്ധതികൾ ഉള്ളവയിൽ സദ്യോമുക്തി ഫലതാം ഹേതുവായിട്ടു വേദാന്തത്തിന്നുതന്നെ ശ്രൈഷ്ഠ്യമുള്ളതും അതിലും പ്രസ്ഥാനത്രയമെന്ന ഗീതോപനിഷൽ സൂത്രഭാഷ്യങ്ങൾക്കു അതിലും ശ്രുത്യന്തത്വമ ല്ല്യാകുതിചികീഷയാൽ ശാരീരകമീമാംസയെന്നാ ബ്ര

ഹ്മമീമാംസയെന്നോ അഥവാ വേദാന്തദശ്ശനമെന്നോ പ്രസിദ്ധ നാമം ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മ സൂത്രങ്ങൾക്കും സിദ്ധവും ആകുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ൫൫൫ സൂത്രങ്ങളും സമന്വയാവിരോധ സാധനാമുക്തി നിരൂപണങ്ങളെന്ന നാലദ്ധ്യായങ്ങളും ഏകൈകാദ്ധ്യായത്തിലും ൪ വീതം ക്രമമായി സ്പഷ്ടബ്രഹ്മലിംഗശ്രുതിസമന്വയം ൧; ഉപാസ്യബ്രഹ്മവാചകാസ്പഷ്ടബ്രഹ്മഗമകശ്രുതിസമന്വയം ൨; ജ്ഞേയബ്രഹ്മപ്രതിപാദകാസ്പഷ്ടശ്രുതിസമന്വയം ൩; അവ്യക്താദി സന്ദിഗ്ദ്ധപദസമന്വയം ൪; വേദാന്ത സമന്വയ വിരോധ പരിഹാരം ൫; സാംഖ്യാദിമതദൌഷ്ട്യപ്രദശ്ശനം ൬; പഞ്ചമഹാഭൂതസൃഷ്ടിശ്രുതികളുടെ വിരോധപരിഹാരം ൭; ലിംഗശരീരശ്രുതി വിരോധ പരിഹാരം ൮; ജീവഗത്യാഗതിവൈരാഗ്യനിരൂപണം ൯; തത്ത്വം പദാൎത്ഥശോധനം ൧൦; പരാപരബ്രഹ്മ വിദ്യാഗുണോപസംഹാരം ൧൧; നിൎഗ്ഗുണവിദ്യയുടെ അന്തരംഗ ബഹിരംഗ സാധനനിരൂപണം ൧൨; ജീവന്മുക്തിനിരൂപണം ൧൩; ഉൽക്രാന്തിഗതിനിരൂപണം ൧൪; സഗുണോപാസകന്മാൎക്ക് ദേവയാനമാൎഗ്ഗപ്രതിപാദനം ൧൫; ബ്രഹ്മപ്രാപ്തി-ബ്രഹ്മലോകസ്ഥിതിനിരൂപണം ൧൬; എന്നപതിനാറുപാദങ്ങളും അടങ്ങിയവേദാന്ത ശിരോലങ്കാര രത്നമായ ഈ

ഗ്രന്ഥം പരോപകാരാൎത്ഥമായിട്ടു ഭഗവാൻ വ്യാസ
മഹൎഷി ജന്മസിദ്ധനായ തന്റെ പുത്രനെ നിമിത്ത
മാക്കി ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ പാരായണ
യോഗ്യതാദേശഭാഷാഭിമാനം മുതലായവറ്റുകൊണ്ടു
ആങ്ഗ്ലേയാദീതരഭാഷകളിലെന്നപോലെ ഈ
പുസ്തകരത്നത്തെ യഥാശക്തി ഭാഷാൎത്ഥാപത്യത്തിൽ
രചിച്ചു ബ്രഹ്മവിന്നികഷോപലങ്ങളുടെ സമക്ഷം സ
മൎപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സന്തഃപ്രമാണമിതി.

ഗ്രന്ഥകൎത്താ.

ഓം

ബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാവ്യാഖ്യ.

ഹരിഃ—ഹയഗ്രീവാദ്യനന്തരൂപൻ ശ്രീയൊത്ത ശി
വനും വിരിഞ്ചിവല്ലഭയും— ശാരീരകമീമാംസാഭാഷാ
വിവൃതിയിലിതിൽ തുണയ്ക്കേണം—ആകാശവായു വ
ഹ്ന്യംബ്വന്നങ്ങളെതിൽ ചരട്ടുപോലൊപ്പം— ഉണ്ടാം
തന്തിരുവടിയാം കുമാര സംജ്ഞംസ്മരിപ്പിച്ചിതൊ
ഞാൻ—മം (൨) ॥

സാധനചതുഷ്ടയം വന്നതിന്നു മേൽ ബ്രഹ്മ
വസ്തുവേ അറിവാൻ— ഇച്ഛയെത്തുണ്ടാകേണം വേദം
സത്യാനൃതങ്ങൾ കാട്ടുകയാൽ (൧)—ജന്മസ്ഥിതില
യമെതിൽ നിന്നിജ്ജീവജഗത്തുകൾക്കുദിക്കുന്നു. ബ്ര
ഹ്മമതാണെന്നെന്നാല്ലശേഷാദികൾ മൂലമാവുകയാൽ
അല്ലെങ്കിലുക്കതൊട്ടവയാതൊന്നറിവാൻ നിമിത്ത
മെന്നതിനാൽ— ബ്രഹ്മമത്രെതന്നെ വേദാവസാന
ജ (൪)ം വാക്യമാകവേയതിനെ (൨—൩)— ഷഡ്
ഡിധലിംഗത്താലും ചൊൽവാൻ താല്പര്യമൊത്ത

---

൧. സത്യമായും മിഥ്യയായും ഇരിക്കുന്ന ചിജ്ജഡങ്ങളെ അറിയി
ക്കയാൽ. ൨. വേദാന്തത്തിലുള്ള സാമാന്യ വിശേഷവചനം. ൩. ഉപ
ക്രമോപസംഹാരം—: പ്രകരണാരംഭത്തിലെ അർത്ഥംതന്നെ പറഞ്ഞൊവ്

താകയിനാൽ- ഈശകാദിദ്വാദശോപനിഷത്തെന്നതിനാലും
ല്ലാ. ജഡപ്രകൃതിഹേതു- ഈശ്വരനെന്നുപാദാനത്താൽ
പ്രധാനമതിനൊന്നുവന്നുകൂടാ- സതികഴിവ്വ ച
മച്ചെന്നതുതൊട്ടതിചാത്മവാക്യ കേൾക്കകയാൽ—
ആയാത്മാനീയാകുന്നെന്നേടം സത്യമസ്തുനിഷ്ഠ
നായ്- മുക്ത്യുപദേശാലപ്പോൾ പേക്ഷ്യവാക്യത്തി
ലെത്തിടാസ്സയിനാൽ— പരമാത്മാവിൽതന്നേ ജീവേ
ശലയം ശ്രുവിക്കയാൽ മേലും- വേദാന്തേ ചേതന
കാരണതപമൊപ്പം വരുന്നഹേതുവിനാൽ- സർവ്വ
ജ്ഞേശപരനാണേ സകലജഗന്മൂലമെന്ന നന്നായി-
ശേപതാശപതരേ കേൾക്കകയെന്നിവയാൽ ബ്ര
ഹ്മ, കാരണം, 'നാന്യൽ'-ര—ഒ-ബഹുവാക്യാദിക
യാൽ ശ്രുതിയാനന്ദം ബ്രഹ്മമെന്ന മുതലായി- ആ
നന്ദമയൻപരനാം വികാരമർത്ഥം മയത്തിനെന്നാ
കിൽ- അങ്ങിനെയല്ലാബാഹുല്യാർത്ഥത്തിൽ മയപ്ര

സാനിക്കൽ ;) അഭ്യാസം—: ഒരേ നിശ്ചയത്തോടെ അനേകയുക്തികളാൽ അദ്വയ ബ്രഹ്മത്തെ പറക ;) അപൂർവ്വത—: ഉപനിഷന്മാത്രത്താലറിയാമെന്നതു ;) ഫലം—: അനർത്ഥനിവൃത്തിയും ആനന്ദ പ്രാപ്തിയും ജ്ഞാനഫലമെന്നതു ;) അർത്ഥവാദം—: ഭേദനിന്ദയും അഭേദസ്തുതിയും ;) ഉപപത്തി—: പ്രതിപാദിക്കുന്ന അദ്വൈതാർത്ഥത്തിന്നനുകൂലമായ ദൃഷ്ടാന്തം എന്നതു ; ഇവ ലിംഗങ്ങൾ—॥

൧. സത്യമായ കാരണവ്യുല്പാദനത്തിനായിട്ടു. ൨. ത്യാഗാർത്ഥമായ പറയുന്നവാൾ. ൩. ബ്രഹ്മം കാരണം— വേറൊന്നമല്ല, ൪ വി

യോഗമുള്ളതിനാൽ- ഇവനാനന്ദിപ്പിക്കുന്ന ന
ന്ദാനന്ദഹേതുവചനാച്ച- സത്യംജ്ഞാനമനന്തം
ബ്രഹ്മേതിഹിതൈത്തിരീയമന്ത്രഗതം- ബ്രഹ്മശബ്ദ
ല്ലപ്പെട്ടതു അസാംസാരികജീവനല്ലയോഗ്യതയാൽ.
മേലും ശ്രുതിയോക്തിയാൽ ഏജീവാനന്ദമയർഭിന്ന
മായിട്ടു- ആനന്ദമയൻ സംസാരിയല്ലജന്മത്താൽ
സ, സൃഷ്ടികാമനയാൽ- ബഹു ഭവാമിതിഗോചര
യായ് ജഡയാം പ്രകൃതി, പരങ്കലേതന്നെ- സപ്ര
തിബുദ്ധനായ ജീവന്നൈക്യം ബോധിച്ചിടുന്നശാസ്ത്ര
മിഹ--ന--അക്ഷ്യാദിത്യാന്തർഗ്ഗത മോക്ഷനേരം ൧
രേശ്വരൻതന്നെ- ശ്രുതികളിലവന്ന ഭേദാപ്യോഗ്യത
ലാം ധർമ്മോപദേശമുള്ളതിനാൽ- അന്തർയ്യാമിബ്രാ
ഹ്മണമതിലാദിത്യാഭിമാനിജീവനിലും- ഭേദമായന്ത
ർയ്യാമി കാണുന്നതിനാലുമീശ്വരൻതന്നേ-൭-ഛാന്ദോ
ഗ്യാദിയിലാകാശ ശബ്ദവാച്യം പരാപരബ്രഹ്മം.
വ്യല്ലാമതിൽനിന്നുണ്ടായെന്നുള്ളാത്മാവ ബോധകം

കാരമെന്ന അർത്ഥത്തിലാണുമയ (ട്) പ്രയോഗമെങ്കിൽ. ൻ. അവരുടെ
ടെ ആനന്ദത്തിന കാരണമെന്ന പറയുന്നതിനാലും. ന. സംസാരി
യ ജീവനല്ല. ൭. ജീവനും ആനന്ദമയനും.

൧. സോകാമയതയെന്ന മന്ത്രത്തിൽ ആനന്ദമയൻ [illegible]
ന്ന വരുന്നതിനാലെന്നുസാരം. ൨. അനുമാനം. ൩. [illegible]
പരമനായജീവനും. ൪. പാപാദിയിൽനിന്നും [illegible]
ഉദിതിനാമ' എന്ന വാക്യത്തിൽ 'ഉദ°' എന്ന [illegible]

സംബന്ധാധിക്യത്താൽ പരാല്പരംതന്നേ. ശാസ്ത്ര[൧]
ദൃശാവാമദേവനെന്നപോൽ തന്നെയോൎത്തുചൊന്നി
ന്നേൻ- ജീവൻ മുഖ്യപ്രാണൻ രണ്ടേയുമറിയിച്ചിടുന്ന
വാക്യകളാൽ. ആത്മാവല്ലെന്നാലല്ലേവം മുഖ്യധൎമ്മ[൨]
ഉപാസ്തിയാവുകയാൽ- വ്യത്യാ ശ്രോതനിമിത്തം
താനമതിങ്ങാക്കമൊകെയാത്മാതാൻ- ൧൫. ഹരിഃ-
൧൬.മദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തബ്രഹ്മഗമകശ്രുതി സമ[൪]
ന്വയമെന്ന ഒന്നാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ__വേദാന്തങ്ങളിലൊക്കെ പ്രസിദ്ധമായ
ചൊൽകയാൽ പരബ്രഹ്മംതന്നെ [൫]മനോമയത്വാദി
കളാം ധൎമ്മത്താൽ [൬]ഉപാസ്യമെന്നറിക. ആത്മാവാം
പരമപാത്മാ വെന്നതുപോൽ സത്യകാമനെ
ന്നും മേൽ. പറവാനിഷ്ടപ്പെട്ടൊരു ഗുണങ്ങൾ ചേരു
ന്നതുമാണുപരം. യോഗ്യതയില്ലായ്കയാൽ ശരീര
ഭവനായ ജീവനല്പബുദ്ധം. ജ്ഞാനൊടുവതിനെയട
ന്നിടുമെന്നേടംകൎമ്മകൎത്തൃവചനാലും. പുരുഷ ഇ
തിശതപഥ ബ്രാഹ്മണശബ്ദ വിശേഷമൂലവും പര
നാം. ഈശ്വരനെല്ലാഭൂതങ്ങടെ ഹൃദ്ദേശത്തിലെന്ന

---

൧. ഭക്തിയാൽ. ൨. ഉപാസ്തി-ഉപാസന. ൩. ആശ്രിതപാ- (അ
ംഗീകാരം) മൂലമായിട്ടു. ൪. ചൊല്ലു.

൫. മനോമയത്വാദി. ൬. ഉപാസിപ്പാൻ യോഗ്യം. ൭. പരമാ
ത്മാവൻ.

യരുള്ളാലും- ഈയാത്മാവെന്നർത്ഥം, ദ്വയെയെന്നല്ലമാ
യ ന്നിശ്ചയത്താൽ- മേറ്റു മഹിയസ്സപവേചാമ്പല
ത്തിനാൽതാനമല്ല, പരമെന്നാകിൽ- രെ ററില്ലാകാശം
ബഹുവിധമായ് ചൊല്കപ്പെടുന്നപോൾ ഹൃദയേ
അന്വേഷിച്ചെത്തിടൽ വേണ്ടുവതാൽ പരനാണത
ന്നെദ്ധമോക്- ഒരു ദേഹത്തിലിരിപ്പാൽസംബന്ധോ
ഗപ്രാപ്തിയ ന്നുമവനെങ്കിൽ- ഇല്ലൊരുവൻസാക്ഷ്യ
പരൻഭോക്താവെന്നുള്ളൊരിവിശേഷത്താൽ- ബ്ര
ഹ്മക്ഷത്രാദിജഗ ത്തോദനമെവനൊന്നാ കാംകശ്രു
തിയിൽ- അത്താപരമാത്മാസ്ഥാവരജംഗമ സം
ഗ്രഹാൽ പ്രകരണാലും-ഛ-കഠവല്ലിയി ല്ലതചാന
സ്ഥലത്തുഹൃൽഗുഹയിലേറിയുള്ളിരുവർ ജീവപരർ
തന്നെ പരനിൽ ഛത്രിന്യായേന പ്രധാനമുപചാ
രാൽ- ഇരുവരുടെ മന്ത്രമന്തവ്യഭേദമാകിയ വിശേ
ഷണംമൂലവും- ഇശ്രുതിവാക്യാൽ രണ്ടും ജീവപരാ
ത്മാക്കളാണതെന്നറിക ന ബാലപ്രണരംപുരുഷൻ
റിഞ്ഞാനാത്മാവിപ്രുമോന്മാരാവും- ധക്ഷ്യധിന ക

ഹ. നാമാന്തരത്താൽ- (വിലയനം). ഛ. പ്രേറവും അങ്ങുപ്രാ
യപ്രോവിഞ്ഞതും. ന. [illegible] ത്തിൽ. ര. വിഷയാശ്രുതിവാക്യമെങ്കിൽ.
ത ഓമനം- നന്ദനം (സമാനനാധനം).

ക. [illegible] ഛ 'ഋതംപിബന്തൌ' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ.
ന. ജീവനും പരമാത്മാവും. ര. കർമ്മഫലാനുഭവം. ത. ധ്യാതാവെ
ന്നും ധ്യാനിക്കപ്പെടേണ്ടുവനെന്നും ഭേദമായിട്ടു. ന്ന. അധികരണം-

ണന്നമല്ലതു പരനാണാത്മത്വമങ്ങുചേരുകയാൽ-൭
ഉപലബ്ധിസ്ഥാനം നാമാദിപറഞ്ഞിട്ടുക്രമവും ബ്ര
ഹ്മം- ആനന്ദ വിശിഷ്ടമതാസ്തുറക്കപ്പെട്ടിടനാകാരണ
ത്താലും- ശ്രുതമായിട്ടുരഹസ്യം ബോധിച്ചുള്ളൊരുത്ത
വിത്തിനുത്തരമാം മാർഗ്ഗച്ചൊല്ലാറും പരമാനന്ദരത
യിനാൽ വരാഞ്ഞുമല്ലന്ന്യൻ- ൻ-താധിദൈവാദിയിലു
ന്തര്യാമി പരൻ തന്നെയാംയമയിതൃത്വം- ആകാംധ
ർമ്മവങ്ങൾ ചേരുവതാല്ലുവഹരിച്ചു കാണുകയാൽ-
ദ്രഷ്ടൃത്വാദിച്ചൊല്ലില്ലാഴികയാൽ പ്രകൃതിയല്ലജീവ
നല്ലും- മാദ്ധ്യന്ദിനകാണ്വപാഠ്യകളതുവേറായി പഠി
ച്ചുകാണുകയാൽ-൯-ഈശപരനാകുന്നദൃശ്യത്വാദിഗു
ണംചേരാത്രതയോനിയറി- യഃസർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വവി
ദിതിവേദത്തിൽ പരന്റെ ധർമ്മാദ്യുക്ത്യാ- മുണ്ഡക
മന്ത്രത്തിൽ വിശേഷിച്ചോതിയതാലും പ്രധാനജീവ
ർന്നഹി- സർവ്വവികാരാത്മകമാം ത്രൂപന്യാസാദ്യമ
ല്ലിതു പരൻതാൻ-൰-വൈശ്വാനരന്റെ മൂർദ്ധാംവ
ന്നായ് നഹരന്ദോഗര ചൊൽവതു പരാത്മാ-സാധാ
രണശബ്ദങ്ങളിൽ വിശേഷമുള്ളതുനിമിത്തമായറിക-

തദ്ധാരം. ൭. കണ്ണുതാവുന്നേടം. ൮. സദ്ഗുണങ്ങാനിക ഉത്തരായ
ണമാദ്ധ്യം പറയുന്നതിനാലും. ൻ. 'യത്തദദ്രേശ്യമഗ്രാഹ്യ' മെന്നുള്ള
ടത്തിയ.

ൻ. നൃശ്യന്ത്യം ജീവനും അല്ല. ൰. രൂപംപ്രതിപാദിക്കലാലും
(കാണിക്കയയാനും). ൧൧. മന്ത്രശ്ലോകം.

ഛാരറിയുന്നതു താനാമവനെന്നവേദമോതുകയാൽ
വ്യാസഭഗവാനിവൎക്കുഭയവിദ്യാധികൃതിയുണ്ടുതാനെ
ന്നാൻ-൩൪-തൻനിന്ദാശ്രവണത്താലുദിച്ച ജാനശ്രു
തീടെശോകമതു്- സൂചിക്കപ്പെട്ടീടുന്നതിനൊടുരൈ
ക്വന്റെ മുമ്പിലോടുകയാൽ- യൌഗികമാംജാന
ശ്രുതിതങ്കൽ ശൂദ്രതയതല്ലപരമാൎത്ഥം- മേൽക്ഷത്രി
യത്വാപഗതിയാൽ ചൈത്രരഥാഖ്യനൊടുചേരുമടയാ
ളാൽ- സംസ്കാരവിചാരാലും മേലതിവൎക്കില്ലയെന്നു
ചൊല്ലാലും, ശൂദ്രതാഭാവമതിന്നുറപ്പിനായ് ഗൌ
തമന്റെതൊഴിലാലും- ശ്രവണാദ്ധ്യയനാൎത്ഥങ്ങടെ
നിഷേധനാൽ സ്മൃതിയിനാലുമാകാതെ- ജാനശ്രുതി
യല്ലന്ത്യൻശൂദ്രനവിദുരാദികൾചാൽ സ്മൃതിജ്ഞാനം-൩൮-
വാക്യാൎത്ഥചിന്തയാരംഭിച്ചതുചെയ്യുന്നു തീൎത്ഥധിക്രി
യയെ- യദിദംശ്രുതിയിൽപ്രാണൻ പരനെല്ലാലോ
കവും നടത്തുകയാൽ-൪൦-ഇജ്ജീവൻ ദേഹാൽനൽ
ജ്യോതിയെയടയുന്നുവെന്നുചൊല്ലുമിടം- ജ്യോതിസ്സു
പരബ്രഹ്മംതന്നേ പലമന്ത്രദൎശനാംമൂലം-൪൧-ആകാ
ശംതാൻനാമാകൃതിനിൎമ്മാതാവിതെന്നുമാകാശം- പ

---

൪. ശോകത്തൊടെ, അധികാരവിഷയമായുള്ള വിപ്രതിപത്തിഗ്ര
ഹ്യയല്ലെന്നുകാണിക്കുന്നതായാൽ ഗ്രന്ഥംവിരിവാകുമെന്നുഭയന്നും വി
ചാരശാലികൾ സ്വയമൂന്നിയിക്കുമെന്നുവച്ചുമുപരമിക്കുന്നു, ഇതു ഗുരുതി
രുവടിചെയ്തരുളിയ അധികാരനിരൂപണമെന്ന ഗ്രന്ഥപ്രബന്ധത്തിൽ
കാണ്ക,

ന്നു, നാമാകൃതിയാലന്തർഭാന്തരഭൂതമാം വിയത്തുപാ
ദാൽ. ആരാത്മാവെന്നതിനായി വിജ്ഞാനമയനെ
ന്നതൊട്ടേടം. പരനാം നിദ്രാമരണാവസ്ഥകളിൽ
ഉദമായുറങ്ങിടലാൽ. മേൽസൎവ്വത്തിനാധിപതിസ
ൎവ്വേശാനനെന്നു മുതലായ. ശബ്ദങ്ങളാലുമായതു
പരമേശ്വരനെന്നു നല്പനിജമായി. ൧൨. ഹരിഃ. ൧൩
ധ്യായത്തിൽ ജ്ഞേയബ്രഹ്മത്തെപറയുന്ന അവ്യ
ക്തശ്രുതിയോജനയെന്ന മൂന്നാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ. ചിലശാഖകളുടെ ശബ്ദം മൂലം കാപ
ലാനമാനനിൎണ്ണീതാ. ൧ പ്രകൃതിർജ്ഞേയയിതെന്നാ
ല്പ ൨ ശരീരരഥകല്പനഗ്രഹണാൽ. ശ്രുതിയവ്യക്ത
ശദത്താൽ കാട്ടുന്നരഥംശരീരമെന്നോടം. അവ്യക്ത
ബുദ്ധ്യോഗ്ര്യത സൂക്ഷ്മാവസ്ഥ വഴിവന്നതെന്നറിക.
ഈശാധീനതയാലരഥ വത്സമവ്യാകൃതാഖ്യ ശക്തി
യാം. ജ്ഞേയമതായിച്ചൊല്ലും വചനാഭാവത്തിനാ
ലല്പയിതു. പറയുന്ന ശബ്ദമസ്പൎശമെന്നതൊട്ടുള്ള
ശ്രുമിതെയെന്നാൽ. ആല്പന്നോപഷ്ടവ്യമതായ് പ്രാ
ജ്ഞൻ താനാകമൂലമധികാരാൽ. അങ്ങനിജീവപ
രൻതാൻപറയേണ്ടതലപ്പുടിക്ക ചോദ്യമല്ലോ. കാണുമ
ഹാനാം വിളമെന്നോടത്തു മഹത്തപമാത്മ പരമാം

ഫ. കാൎയ്യംകൊണ്ടെ അനുമാനവഴിയായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട. ൨. സാം
ഖ്യപ്രകൃതി-പ്രധാനം. ൩. ശരീരം രഥമായിട്ടുകൂട്ടികൊള്ളലാൽ. ഇതു
കൂത്മാനം ഷെിനം വിദ്ധിശരീരം രഥമേവതു' എന്നുക്ത പനിഷ്ഠി

ക്ഷേമം. എന്നേടത്തു ജഗദ്വാചിയാകയാലും ശബ്ദ,

വേദ്യമാണുപരം. ബ്രഹ്മംതന്നൊപാസ്തിതാമെന്നാരംഭി

ച്ച കാണ്കയാൽ മേലും. തിന്തോതി *ജീവമുഖ്യപ്രാ

ണോകത്വാലല്ലയെങ്കിലെന്നിത്യമൻ. ചിന്താരാശികളിൽ

ചോദ്യോത്തരങ്ങളുണ്ട് പറയുടുന്നതിനാൽ. ജൈമി

നിരുക്താത്മാ പ്രാപ്തിസ്ഥിതിഷ്യം വിചാരമെന്നാശ്മരത്ഥ്യ-

ൻ. മൈത്രേയീബ്രാഹ്മണമതിലാത്മാ ദ്രഷ്ടവ്യനെന്ന

തപ്പരമാം. അമൃതത്വംതൊടങ്ങാട്ടവസ്ഥ ഉപസംഹാ

രോക്തിചേർന്നിടുന്നതിനാൽ. ആത്മാവെയറികിലെ

ല്ലാമറിഞ്ഞതെന്നീപ്രതിജ്ഞ സിദ്ധിപ്പാൻ. ആത്മാ

ക്കടെയവിരോധാം ശംകതൊട്ടോത്തന്നിതാശ്മരത്ഥ്യ

ൻ. ദേഹാദിസമൂഹംവിട്ടൊഴിഞ്ഞുപോം ജീവനീശ

നോടൈക്യം. ചേരുകമൂലമഭേദോപക്രമമെന്നൌഡു

ലോമിതന്മതമാം. ഇപ്പരമാത്മാവിൻ വിജ്ഞാനാത്മാ

വായിരിപ്പിനാൽ ജീവൻ. ബ്രഹ്മാന്ന്യന ല്ലഭേദാരം

ഭന്താലെന്നു' കാശകൃത്സ്നമതം. ൬. ആയാദേശം

കേൾക്കന്നെതിനാൽശ്രുതമാകു മശ്രുതം പോലും.

എന്നീപ്രതിജ്ഞയൊദ്യമണ്ണൂതുളയിനാൽ സൌമ്യ

മൃണ്മയം സർവ്വം. അറിയപ്പെടുന്ന വെന്നീദൃഷ്ടാന്തമി

---

൧. കാശ്വം-ലഗാരത്തോന്നാത്ഥതിലാകയാൽ, *ബ്ര-സൂ ൧-൪-൨൦,
൨. ആപ്തി-പ്രാപ്തി,

ണമാം ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്ന വേറല്ല. ൧വാചാരംഭ
ണ ശബ്ദാദികളാലും കാരണം ഭേദിപ്പതോ. കാൎയ്യം
കാണുകയാലും ചിന്നതാകുന്നതായിട്ട് [illegible]ികാള്ളും-
കാരണത്രൂപമതായ്ക്കാനിരിപ്പിനാൽപോലുമാമനന്യ
ത്വം. ൨മുന്നമസത്തായിരുന്നു വേദമെച്ചൊല്ലാലിവണ്ണ
മല്ലെങ്കിൽ. വേദവ്യാകൃതധൎമ്മമോടിരിപ്പോരിട്ട
ന്ന വാക്യശേഷാൽ. യുക്തിയിനാലും ൩സത്തായിരുന്നു
മുന്നെന്ന വേറു ബാധകാഭ്യം കാൎയ്യങ്ങളിരണ്ടു പേർപാടി
ല്ലാഴിക രണ്ടുമൊത്തതാകുന്നു. കാരണത്തുവിൽ നി
ന്നും ൪പസ്ത്രാനന്യതകണക്കഭേദം താൻ. മേലും പ്രാ
ണാപാനാദികൾ പോലുമിതെന്നറിഞ്ഞു കൊള്ളേ
ണം. ന. ൫ശാരീരതാം പ്രവേശശ്രുതിചിത്തിനാ
യുരയ്ക്കയാലഥവാ. ജീവനുപരാത്മത്വം തത്ത്വമസി
ശ്രുതി പറഞ്ഞിടുന്നപ്പോൾ. ബ്രഹ്മത്തിൻ സ്രഷ്ടൃത
യുള്ളജീവന്റേതെന്നു വന്നിടുന്നതിനാൽ. തൻ ഹി
തമാചരിയാഴിക മുതലാം കേടാമിവണ്ണമെങ്കിൽ ന
ഹി. ൬ദ്രഷ്ടവ്യശ്രുതി മുതലായതു ഭേദം ചൂണ്ടിയോ
തിടുന്നതിനാൽ. അറിയും ൭ബ്രഹ്മാധികതാ നീക്ക

---

൧. വാചാരംഭണം വികാരോനാമധേയം മൃത്തികേത്യേവ സത്യം' എന്ന
ശ്രുതിയിൽ. ൨. 'അസദേവേദമഗ്ര ആസീത്'-എന്ന ശ്രുതിയിൽ. ൩. [illegible]
ന്യത്തിന്റെ അനന്യത്വം. ൪. [illegible]. ൫. 'തത്സൃഷ്ട്വാ തദേവാ
നുപ്രാവിശത്' എന്ന ശ്രുതി.

൬. 'ആത്മാവാ അരേ ദ്രഷ്ടവ്യഃ' എന്നതു തുടങ്ങിയതു. ൭. ബ്ര
ഹ്മാനന്യത്വം.

ബ്ഭമപ്പോലെ- നിത്യത്വം കൊണ്ടും മേൽ ൧സൈൻഷ മഹാന്ത്ജ് മുഖശ്രുതികളാലും- ൧൧- നിത്യത്വമജ ന്യത്വം മുതലായതുകൊണ്ടുതന്നെ ജീവാത്മാ- നി ത്ത്യജ്ഞാനാത്മകനൊന്നു ൨ കൊള്ളേണ്ടതായിരിക്ക ന്നു- ൧൨- ദേഹം ത്യജിക്കനാകാശാദികളിൽ പോവുക തിരിച്ചുവന്നിടുക- ഇവ കൌഷിതകിമുതലാംശ്രുതി യിൽ കേൾക്കകനിമിത്ത മണുജീവൻ- ഉത്തരഗമ നാഗമനങ്ങടെ തന്നോടുള്ള ചേർച്ചയാലുമാണു അണു വല്ലങ്കിനെ കേൾക്കാഞ്ഞെന്നാലല്ലാ പരപ്രകരണ ത്താൽ- അണുവചനത്താൽ ശ്രുതിയിൽ പരമഹാര റൂം കണ്ടതുചൊല്ലാൽമേൽ- അണുജീവൻ തെററി ല്ലാ ചന്ദനമൊപ്പം പരപ്രകാശിക്കു- ചന്ദനമതിൻ പ്രദേശസ്ഥിതി വൈഷമ്യാഭിന്നമെന്നാൽ- തെ ററില്ലൊരിടംഹൃദിഫിതിശ്രുതിയൽജിപത്യത്തിക്കൊ ള്ളുകയാൽ- ചൈതന്യ ഗുണത്താലോജീവനു ദേഹം നിറഞ്ഞിരിപ്പാകാം- ൧ലോകേദീപസ്ഥിതിയുംപ്രകാ ശവും പോലെകണ്ടുകൊള്ളേണം- വേർപാടു ഗന്ധ മൊപ്പാമതുപോൽ കാട്ടിടുക മൂഖമായ് വേദം- വേറി ട്ടുപദേശാൽ 'ദൊന്ന്യപണ്ണ്' മുതലായിടുന്ന മന്ത്ര

വ. ശ്രുതിയിൽസവാംഷയെന്നാണ. ('സൈഷമാശരഷി' എന്ന സി. കൌമുദിപ്രകാരം പൂരണാർത്ഥം ചേർത്തു). വ. വരുന്ന. ന. വാലഗ്ര ശതഭാഗസ്യ ശതധാകല്പിതസ്യ എന്നതിൽ. ഷ. വർത്തനം.

൧. ഒരേടത്തിരുന്ന ദീപം വെളിച്ചം കാണിക്കുന്നതുപോലെ, എന്ന

ന്നതിനാലുമല്ല ൧കൎത്തൃവിധി- ജീവനു സമാധി കൎത്തൃ
ത്വപോലുംപോ൨ ൩നേതരത്തിനിതുപോരാ- ൧൩- വാ
ച്ചിമുതലായതോടേ ത്വച്ചവർ കൎത്താവു തറൎ കൎത്താ
പോൽ- ജീവനിരുത്രപനാകം ൪കരണാദികളൊത്ത
തേ വെടിഞ്ഞമേൽ- ൧൫- ൫ഈവനോയ സാധുക
ൎമ്മം ചെയ്യുവാനെകിഴയക്കമെന്നാകം- ശ്രുതിയാലീ
ശ(ാപേക്ഷം)ക്കെന്നും കൎത്തൃത്വം ജീവനെന്നു വരവോ
ക്ക്- ഈശ്വരനനാദിജീവത്തൊഴിൽതൊട്ടു ചമയ്ക്കുമാ
ദിയ്യടയവനാം- ൬വിഹിതനിഷിദ്ധക്രിയ ചഴുതാകാ
യ്യെന്നാദിയിൻെറസിദ്ധിക്കായ്- ൧൬- ജീവൻ ൭ബ്ര
ഹ്മാംശവിധൻ ൮സോന്നേഷ്ടവ്യനിതിതൊട്ടു ചൊല്ലു
കയാൽ- ൯ദാശകിതവാദികളെല്ലാം സത്വതന്ത്ര്യവി
ധമൊട്ടു ശാഖച്ചെച്ചാൽ- ൧൦അംശമാണുജീവൻ ബ്ര
ഹ്മ ചതുഷ്പാത്തു മന്ത്രവൎണ്ണാദ്യം- വേദം ബ്രഹ്മാംശ
ത്വം ൧൧ഭഗവൽഗീതയിൽ നിനവില്ലന്നപ്പോൾ- ജീവ
ൻപോൽ പരമാത്മാവല്ലാദ്യു [illegible] സദൃശന

---

൧. ന്യായികൎത്തിയല്ല. ൨. [illegible]. ൩. [illegible]
കൎത്താവും അവയോടുകൂടാതെ [illegible]. ൪. [illegible]. ൫. വി
ധിച്ചതും നിഷേധിച്ചതും ത്യാജ്യക്രിയ.

൬. സാക്ഷാലംശമില്ലാത്തതാണു [illegible] പോലത്തവനെ
ന്നു സാരം. ൭. ആത്മാ (അവന) ന്നേഷ്ടവ്യനെന്നു തൊട്ടു. ൮. ബ്ര
ബ്രഹ്മാശാബ്രഹ്മദാസാബ്രഹ്മൈവമേകിതവാ എന്നതിൽ. ൯. മമൈവാംശോ
ജീവലോകെ എന്നതിൽ. ൧൦. സൂൎയ്യപ്രകാശാദിപോലത്തവൻ. ൧൧. ജ്ഞ

രി- ഭേദവ്യപദേശ്യാസംഭവന്മാർഗമെന്നലിപ്യത ഇതിസ്സൂ
രിപ്പവരാം- ഭേദവ്യപദേശകത്വം ഭേദിസ്ഥലാൽ വി
ധിനിഷേധമെഴുകന്നതു- ആത്മാധിരാ സൃഷ്ട്യാദിജ്യോതി
സ്സെന്നതു കണക്ക കാണേണം- * അവിളതപാൽ സു
ഖദുഃഖാദികളുടെ സാങ്കൎയ്യമില്ലെന്നിവന്ന്- പരനടെ
യാഭാസൻ താൻ ജീവൻ ജലസൂൎയ്യകാദി തുല്യതയാ
ൽ- ബഹുപാത്മാക്കൾക്ക മനഃസംയോഗം തുല്യമായി
രിക്കമ്പോഴും- അന്യമതേജിവാത്മാക്കളെ വിളതയിനാ
ലദൃഷ്ടനിയമമെഴാ- ഇച്ഛാദിപ്രായാദികളിൽ കൂടെ
യിവണ്ണമവ്യവസ്ഥവരും- ഇതു ദേഹാവരണമാലെ
ന്നാലതി എല്ലാംഭവിക്കയായില്ലാ- ൧൯- ഹരിഃ-

രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ പഞ്ചമഹാഭൂതജീവശ്രു
തി വിരോധപരിഹാരമെന്ന മൂന്നാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ഈയാത്മാവിന്നെല്ലാലോകങ്ങളുമെന്നു
രച്ചിട്ടുംപോലെ- ഉണ്ടായിപ്രാണന്മാർ ജന്മശ്രുതി
ഗൌണിയല്ലതൊക്കാണ്ടു്- അപ്പഞ്ചമഹാഭൂതങ്ങ
ടെ മുൻ ഋഷയ ഇതിശ്രുതം വാക്യം ഉപചരിത
മല്ലയാത്തതുപോലെ പ്രാണങ്ങളിൽ ഗണിച്ചിട്ടുക-
വാക് തേജോമയീയെന്നാം ശ്രുതിയാൽ വാഗിന്ദ്രിയാ

തിവാചകം- ജീവന്മാൎക്കുന്നസാരം. * വിളവൃത്തങ്ങൾകൊണ്ടു പരസ്പ
ര സുഖദുഃഖാദികൾ ഗ്രഹിക്ക്.

൧. [illegible] (ആനന്ദഗിരിവ്യാഖ്യ)

൨. ഗൌണമായ

ബ്രഹ്മത്തിനുടയ- ൨തേജോജന്യത്വമെച്ചാൽ വായുവിനെ
വും ബ്ര ൩ഹ്മജങ്ങളാം പ്രാണങ്ങളാം -൧൦- സൂക്ഷ്മ
പ്രാണങ്ങളുതിനുണ്ടാകുന്നെന്ന വേറു വാക്യത്തിൽ-
ഇന്ദ്രിയമേഴറിവാൽ മേൽ ൪ശീർഷണ്യാഃ സപ്തപ്രാണാഃ
ശ്രുതി ചൊല്ലാൽ- ൫പ്രാണാധിദേവമല്ലാ തൈര നാൻ
ഉദ ൬ശിഷ്ടമൊന്നു പറയുന്നൊന്നായ്- വായോരന്തഃ
കരണം ചേർന്നാത്മം ചൊന്നതിനുമാധിക്യാൽ- ൧-
സൂക്ഷ്മ ൭പരിഛിന്നങ്ങളി ൮തലക്ഷണങ്ങൾ മരിച്ചവരാ
ൽ കാണാഞ്ഞ്- മുഖ്യപ്രാണൻ താനും മററവ പോ
ൽ ബ്ര ൯ഹ്മജാതനെന്നറിക- ൩- ൪- മുഖ്യപ്രാണ
ൻ. ൻവായുക്രിയകളി രണ്ടല്ല വേറെയുപദേശാൽ..
പ്രാണൻ താൻ ബ്രഹ്മത്തിൻ നാലാം (കാൽ) പ
ദ വായുവൽ സദാതിതി- ചക്ഷുസ്സാദികളൊപ്പം.
പ്രാണൻ ൧൦സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നിയുപകരണം- ജീവ
നവയോടൊന്നിച്ചുള്ള ൧൧ഉപദേശം നിമിത്തമായിട്ട്-
വിഷയാദാനമതാം കേടില്ലാ പ്രാണനു ഇന്ദ്രിയ
ത്വത്താൽ- ഞാൻ തന്നെപ്പോലവിധം വിഭജിക്കു
ന്നാദിവേദവാക്യത്തെപ്പോൽ- അന്തഃകരണം നാമായി

൧. തേജസ്സിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായതെന്നർത്ഥം. ൨. ബ്രഹ്മത്തിലുണ്ടാ ...
ഉവ. ൩. തലയിലുള്ളവ. ൪. ... ൫. സംക്ഷേപമേശാന്തരം. ൬. ഇ
ന്ദ്രിയങ്ങൾ. ൭. ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നുണ്ടായവൻ. ൮. വായുവും ക്രിയ
യും. ൧൦. സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതെ- (ഉപകരണം മാത്രം)
൧൧. പ്രാണസംവാദം മുതലായ സ്ഥലത്തു (ശ്രുതിയിൽ) ൧. ൪൨

വാചാർല്ലെവമെങ്കിൽ ദോഷം നോ- ത്തുയപ്പുകളേ ല
ക്ഷണംനാൽ ശ്രു തപ്രാവാകുറപ്പി ലൊകൈകയാൽ-
ശ്രുതിയിൽ ജീവൻ കേൾക്കാഴികയാൽ ഹ ഉതവ
റസ്തു ഉഗമനമൊക്കില്ലേൽ- തെററില്ലി ൻഷ്ടാപൂത്താ
ദികാരിണാം സസംഗതിപ്ര (തീതിയിനാൽ) മാണ
ത്താൽ- ദ്ദ്രേവാനാമന്നമിതെന്നും ശ്രുതിട്ടത്ത്യഭാ
വമാത്രത്താൽ- ദേവാന്നതമനാത്മതയാൽ ഗൌ
ണം കമ്മികൾക്കുതുപ്പോലെ- വേദം കാണിക്കുന്നു
"യോന്ന്യാം, നസമേക പത്രു" വിതെന്നായി- ഫ-
സംഗ്ഗോദ്ദേശമതായ്ചെയ്ത പുണ്യനാശം വരുമ്പൊ
ഴവിടന്നു- ഫളക്ഷേതരസഞ്ചിതമൊത്തിങ്ങു വരും
ചോകലിന്നു നോ ഫർമറിവായ്- പ്രത്യക്ഷശ്രുതിയാ
ല്യം ക്ഷീണേപുണ്യേതി ഗീതയാലുമിതാം- തദ്യഇഹേ
ത്യാദിയിനാലാചാരാലാ ന്മഗതിർന്ന വാസനയാൽ
(സഞ്ചിതതഃ)- ശ്ലിന്നാകിലല്ല കാണുക ഞ്ചരണ
ശ്രുതിയൻശയോപലക്ഷണമാം- അതുകൊണ്ടു ദോ
ഷമില്ലെന്നാം കാർഷ്ണാജിനിമുനിക്കഭിപ്രായം- ലക്ഷ
ണയാ സഞ്ചിതമൊപ്പുകൊൾകിൽ "ശ്രൌതമാ

---

൧. ജലം. ൨. ശ്രദ്ധാശബ്ദത്താലുള്ള പറയൽ. ൩. ഹോമിച്ച. ൪. ചോകൾ. ൫. യാഗംദാനം ഫലേച്ഛാരഹിതം മുതലായതു ചെയ്യുന്നവർക്ക്. ൬. സംഗ്രാരോഹണം. ൭. അനുഭവിച്ചതൊഴിച്ചുള്ള. ൮. നേരെ വിപരീതമായിട്ടു. ൯. ആഗമനം. ൧൦. ചരണശ്രുതിയ…ശ്രമത്തെ അറിയിക്കുന്നതുകൊണ്ടു.

ഷ്ട ചരണാൎത്ഥം. ശീലം വിട്ടാ" നൎത്ഥക്യം വരുമെ
ന്നാലതില്ല കൎമ്മത്തിൻ. ആചാരാപേക്ഷതയാൽ ൧ത
ദ്രഹിതം ൨ശോധയന്ന വേദ ഇതി. ബാദരിചരണ
പദത്താൽ ദുഷ്കൃത സുകൃതങ്ങൾ തന്നെയാകുന്നു.
[സാക്ഷാൽ സിദ്ധാന്തമിതേ പക്ഷമറിഞ്ഞിടുക വേ
ണ്ടതാകുന്നു.] ൰ - ഇവിടേന്നു ചത്തുപോയോരൊക്കെ
ച്ചന്ദ്രനെയടുത്തിട്ടെന്നായ് — ഒരുപോൽ തന്നെ
യ ൩നിഷ്ടാദികാരികൾക്കും ശ്രുവിപ്പു ഗതിയെന്നാ
ൽ. അല്ലേവംയമലോകത്തിൽ ൫ദുഃഖിച്ചു പോകുമവ
രവാകും. ദുഷ്ടൎക്കു ഗതിശ്രവണത്താൽ ൬നചി
കേതസ്സേയമോക്തിയതിൽ. സ്മൃതികാരന്മാർ ദുഷ്കൃതി
കൾക്കൊന്നരകം പറഞ്ഞു കാണുന്നു. മേലും ൭രൗരവ
മുഖമായിവർ ചൊല്ലുന്നുണ്ടു സപ്തനരകങ്ങൾ, അ
ങ്ങെല്ലാമേയമന്റെയദ്ധ്യക്ഷതയാൽ വിരോധമുണ്ടാ
കാ. വിദ്യാകൎമ്മങ്ങടെ ഗതി ൫ചന്ദ്രനിലാരംഭത്തൊ ൬
നാചാന്യേഷാം. ചാക ജനിക്കയെടിയ്ക്കൂടിയെന്നും മൂ
ന്നാം വഴിക്ക ദുഷ്ടൎക്ക്. അപ്പടി കാണുകയാലില്ലാഹു
തിസംഖ്യക്ക നിയമ ൭മെന്നി, വരും. ലോകേസ്മരി

൧, ആചാരഹീനനെ. ൨, വേദം ശോധിക്കയില്ലയെന്നതിനാൽ. ൩. പാപികൾക്കും. ൪, കഠോപനിഷത്തിൽ, ൫, ചന്ദ്രങ്കലാരംഭിച്ചിരിക്കയാൽ, ൬, അന്യരായ പാപികൾക്കില്ല. ൭. ഇല്ലാതെയും വരും.

ക്കയാരും യോഗ്യാപ്തിയെന്നിയേ ശ വ്രതിരാപ്തി. ദ്രോണാദികൾ ദ്രിജന്മത്തിന്നാപ്തി റോഗം ൻതന്നെ നിയമമറിക- സേ ദജ്ജമതിന്നു മൂന്നാമുട്ടിജ്ജപദത്തിനാ ലെ സംഗ്രഹണം- ഋഗ്മ്യുദകോദ്ദേദമതായുണ്ടാകുന്ന തു നിമിത്തമറിയേണം. -൩- ചന്ദ്രങ്കൽ നിന്നു വീ ഴുന്നവരാകാ ഴശാദിസാമ്യമെത്തുന്നു. ഇത്തു യോജി പ്പുള്ളൊന്നാസ്സുന്നിട്ടുന്നതു നിമിത്തമായിട്ട് -൪- അ ല്ലം വ്യോമാദികളിൽ സംബന്ധിച്ചിട്ടു മഴയൊടെ ത്തുന്നു. ദൃന്നിഷ്പ്രപതനമന്ത്രാൽ ധാന്ന്യതാമസ മതാം വിശേഷമെഴും- ൫- അഭിമാനിജ്വിവർവാഴും ബ്രീഹ്യാദിയിൽവീണിട്ടുന്നവർക്കുണ്ടാം- മുൻപോൽസം (ശ്ലേഷം) ബന്ധംതാൻ ശ്വപാപംയാഗാദിയുള്ളഹേ തുവിനാൽ- സ്ഥാവരജന്മഫലം വരുമെന്നാലില്ലാശ്രു തിപ്രമാണത്താൽ"- പിന്നപ്പുമാനൊട്ടുണ്ടാം ക മ്മികൾക്കുതഃപ്രവേശസംബന്ധം- ശുക്രവഴിയോനിചേ പ്പാൽ യോഷിൽക്കുക്ഷേത്രശരീരസംഭവമാം- ധാ ന്യവഴിചേന്നശ (൭൦) ഭേ സപ്തമമാസത്തിലേറിട്ടും

വ്യ. ശരീരപ്രാപ്തി. ൻ, അതുകൊണ്ടു നിയമമില്ലയെന്നറിക.

൨. ബ്രഹ്മദകത്തെ ശേദിച്ചു. ൨, ആകാശാദി സാദൃശ്യം (സൌക്ഷ്മ്യം) പ്രാപിക്കുന്നു. ൩, നിഹിതമായശേഷം. ൪, വൃഷ്ടിയുടെ വഴി യിൽ. ൫, ഇവ്വു തത്തദ്ധാന്യശരീരപ്രാധാന്യമാകുന്നു.

[illegible] 'ക്രമേണ[illegible]മാനന്ദരോഹി വ്യോമാദികളുമെന്നുള്ളവ[illegible]

ജീവൻ- ൬- ഹരിഃ- മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ജീവന്റെ (ഗത്യാഗതി) പോക്കുവരവായി വൈരാഗ്യനിരൂപണമെന്ന ൧-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ജാഗ്രത്സ്വപ്നസന്ധികളെന്നു സ്വപ്നപ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിയെ- പരമാത്മാവ് "മേൽ രഥ രഥയോഗങ്ങളെ വഴിചമച്ചിതെന്നുകാണി"- കാമം കാമം നിൎമ്മിപ്പവനായ്പുരുഷൻ ചരിപ്പിതെന്നാകും- ചില ശാഖകളിൽ സ്രഷ്ടാ നിൎമ്മാതാ ജീവനെന്നുകാണുന്നു- പുത്രാദികാമങ്ങളുള്ളവ രകൎത്തിഹരയത്നതന്ത്രാധീനതയാൽ- "ഇങ്ങുകാത്തെറവാംമിത്ഥ്യാതാൻ സ്വപ്നപ്രപഞ്ചാമന്തെന്നാൽ- ന്ദിരകാലസമിത്ത ഭവാബാധങ്ങളുള്ളതായിട്ടും- എല്ലാവിധസത്യപദാൎത്ഥങ്ങടെ ധൎമ്മത്തോടിങ്ങുകാണാഞ്ഞു"- മിത്ഥ്യാസ്വപ്നംഭാവീഷ്ടാനിഷ്ടം കണ്ടിടുന്നതാകുന്നു- എന്നോത്തൂറു സ്വപ്നാദ്ധ്യായജ്ഞർമോദവാക്പ്രമാണത്താൽ- ദേഹാന്തഃകരണൈക്യാദ്ധ്യാ സ്വാഭാനന്ദമാദിജീവന്നും- ഒളിവായതിനാൽ ബന്ധഭ്രമങ്ങളിവനാം പരന്റെഭാവനയാൽ- ഐശ്വൎയ്യതിറാശത്തി

കൃാ ആപഞ്ചമാംജീവാസ്വപവിശന്താനിസാപൃമെ'.

ര. സൃഷ്ടി. വ. കൎത്താവിന്റെ ഇഛക്കധീനമാവൂ എന്നുള്ളതിനാൽ. ന. ദിക്കു, കാലം, കാരണം, ഉണ്ടാകൽ, നാശം മുതലായിട്ടുള്ള. ൧. സ്വപ്നം മിത്ഥ്യയും വരാൻപോകുന്ന ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ കാണിക്കുന്നതും

ങ്കൽ ജ്ഞാനാനന്ദാദിവിബുധോദിപ്പ്യ- ഭേദത്താൽ
ചേർപ്പാലോജ്ഞാ നൈരാശ്യാദിമറവു വാസ്തുനാ-
൧- സ്വപ്നമറവായ സുഷുപ്തിർനാഡിയിലാം ഹൃദിപു
രങ്ങൾ മേലിത്തുപോൽ- ജീവനന്തർഹൃദയേ, പുരീ
തതിത്ര്യാദിയാശ്രുതിച്ചൊല്ലാൽ- ൻപ്രാജ്ഞാത്മാവി
ങ്കേന്നും ജീവനതിന്നുലമാമുണർച്ച തദാ- അവന
പ്പോൾ പ്രതിബോധിക്കുന്നെ ന്നതിനാൽ, നിവൃ
ത്തിയറിയാത്താം- ൨- ചെയ്തുന്ന സ്ഥിതികളോക്ക
പേദച്ചാൽ നവിധിയിവററയാലൊക്കെ- ജീവൻ
തലനാൽ ഭൂതിയവൻ താനെന്നുമെന്നു ക
ണ്ടിട്ടക- ൩- സ്വപ്നസുഷുപ്തികളുടെയിട (നട്ടു)
ബോധംകെട്ടവന പാതി വിലയം താൻ- അതിനാ
ൽ പരിശേഷത്താൽ വേറൊരവസ്ഥയായിതറിഞ്ഞുകൊ
ള്ളേണം- ൪- സവിശേഷ നിർവിശേഷതാനങ്ങളി
ണ്ടും സ്വതേപരന്നില്ല-പൃഥഗ്പ്രാദ്യപാധിയാൽപോ
ലുമില്ല, സർവ്വത്രഭേദനിന്ദയിനാൽ ബ്രഹ്മചത്രുഷ്ടാ

ത്തുകണ്ട. ൬. ആവരണം നശിക്കവ. ൩. ജ്ഞാനൈശ്വര്യാദികളുടെ
തോററം (പ്രതീതി) ഇല്ലായ്മ. ൭. സുഷുപ്തി. ൮. 'പുരീതതിശേതേ-പുരീ
തതഃപ്രത്യവസൃത്യ സുതിശേതേ- എന്നാദ്യത്തിൽ.' (പുരീതദാഖ്യനാഡീ
വിശേഷത്തിലും അവിടെനിന്നു സദാപ്പൂവിലും ശയിക്കുന്നു.) ൯. പ്രാ
ജ്ഞൻ ഇവിടെ പരമാത്മാവാകുന്നു.

തലനാൽ ചെയ്യുവാനുള്ളു. ൨. 'തദ്ധ്രമവ്യാജ്ഞോവാസിംഹോവാ' എ
ന്നുള്ളത്. ൩, 'മൃത്യോരിദ്ധ്യാമനസാത്ക്കാമമായജേത' എന്നുള്ളത്. ൪.

നാ തന്നോട്ട് [illegible] മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ആ
ത്മാ വാച്യാർത്ഥശേഷനാമെന്ന ൨ാം പാദം തീൻ.
റെരി- ധർമ്മങ്ങളിലൊക്കെ [illegible]പ്പാന്നഭന ഭ
സംയോഗാദി (൧) പും പ്രയത്നത്തിൻ- സാമ്യാ
ൽ [illegible]സമവേദാന്തപ്രമാണവിജ്ഞാനമൊന്നു താനാ
കും- ഗുണഭേദത്താൽവിദ്യൈകത്വം പററില്ലയെങ്കിൽ
ദോഷംനെ- ഗ്യന്തെന്നാകിലൊരോ ശാഖയിലും ഗുണ
ഭേദമെ[illegible]ടുന്നതിനാൽ- മേലും ശിരോവ്രതം ചെയ്യാ
ത്തവനിതിനെപ്പററിച്ചിടരുതെന്ന്- സ്വാദ്ധ്യായധർമ്മ
മായ് ശ്രുതിയോപ്പു വേദവ്രതോപദേശത്തിൽ- ൫ അ
ധികൃതിവിഷയമെത്രൽ ശബ്ദാദിയിനാൽ ൬യാഗമട്ടു
തന്നിയമം- ൭ "സർവ്വേവേദായല്ലദ" മെന്നും ശ്രുതി കാ
ട്ടിടുന്നു വിദ്യൈക്യം- ൮- ശാഖാന്തരോപദിഷ്ടങ്ങ
ളാം ഗുണങ്ങളുടെ മേളനം സമമാം- വിജ്ഞാനത്തി
ൽ കാര്യം വിധിശേഷമതാകുമഗ്നിഹോത്രം പോൽ-
[illegible]രാങ്ക വിശിഷ്ടജ്ഞാനോപകാരകമാകും പ്രയോജന
ത്തിനും- ഭേദം വരാസ്സയാലേ മേളനത്തുപോപ

---

൧. ചോദനാ വിധി, ൨. സംയോഗം- പ്രയോജനസംയോഗം (ഗുണങ്ങളിൽ ജ്യേഷ്ഠനും ശ്രേഷ്ഠനുമാകുമെന്നു ശ്രു. പ.) ആദികൊണ്ടുള്ള ഉപസമാഖ്യകളുടെ ഗുണങ്ങളുമുണ്ടാകുന്നു. ൩. പുരുഷപ്രയത്നത്തിന്റെ- തുല്യതയാൽ, ൪. സർവ്വവേദാന്ത പ്രമാണത്താലും പ്രതിപാദ്യമായ ജ്ഞാനം. ൫. അധികാരം, ൬. സൌര്യാദിയായവ ഏകാഗ്നി സംബന്ധങ്ങളായിരിക്കുന്നതുപോലെ, ൭. [illegible] യാതൊരു (ബ്രഹ്മ) പദത്തെ പ്ര

ചൊന്നവയറി, ൨കോനന്ദാധിയന്ന്യഗുണജാതം. ഉപ
സംഹൃത്യ സംപ്രതിപാദ്യ ബ്രഹ്മാസ്സു ൩സാമാ
ന്യാൽ. ൺ. ൻസമ്യഗ്ദർശനമതിന്നാസ്സ്വരുപ്പോരുഷൻ
പരൻപുമാനെന്നാം. പറയല്ലമേന്മേല ൬ബ്രഹ്മാദിശ്രേ
ഷ്ഠ്യച്ചൊല്ലു തിംഗ്ഗര ചെരുമയ്ക്കായ്. ൮ല്ല് പ്ര
യോജനത്താൽ ശ്രേഷ്ഠാത്മാനാപ്രകാശതേയെന്നം.
ശ്രുതിയിലെയാത്മപദത്താൽ താനും പ്രതിപാദ്യ
നായതപ്പുരുഷൻ. ൧. ഇതു സർഗ്ഗാദികാത്മാവായെ
ല്ലോ താനിരുന്നവനേടം. പരമാത്മഗ്രഹണം ശ
ബ്ദിവേറിടമൊപ്പം വരുന്ന ൧താദാത്മ്യാൽ. ആത്മഗ്ര
ഹണംചേരുന്നം ദുഃസ്പഷ്ടന്നയാൽന ൧ചേൽ, മൈ
വം (നൈവം.) ൩യേനാശ്രുതം ശ്രുതം സ്യാൽ, സ
ദേവ, തത്ത്വമസിതൊട്ടറപ്പാലേ. ൯. കാര്യമതാസ്സു
ന്ന ൭സൃഷ്ടിവിധിതാചമനത്തെ യനുവദിക്കകയാൽ.
വാജസനേയിചരാദോഗ്യത്തിറപ്പാ ൧വിധേയമാച
മനം. ൫ന്നാദിപ്രമാ പ്രാണാനായനഗ്നമാകുന്നു
വെന്നു ൭വാദാനതം. ൧പ്രമാപൂർവ്വാനഗ്നതയതിന്നു

യമേവൈഷ ൩ [illegible] . ൪. ആനന്ദതപാദിയായി സപ
ന്ദിപദങ്ങളായി [illegible] ങ്ങൾ. ൫. സാധാരണ്യാൽ. ൬. യ
ഥാ [illegible] . ൭. [illegible] യതു പരാഹൃത്യാന്നു തുടങ്ങി
യാൽ. ൮. [illegible] ത്തുകൊണ്ട്.

൧. [illegible] . ൨. [illegible] ന്നാണെങ്കിൽ അതതിനെയല്ലാ. ൩. യാ
തൊന്നിനാലശ്രുതം ശ്രുതമാകം, സത്തുതന്നെ, അതു (ആത്മാ) നീയാ
കുന്നു. ൪. സ്മൃതിപ്രസിദ്ധമായ. ൫. അനഗ്നത്വയം.

ടെ ചിന്താവിധേയമെന്നറിക. ൻ. എന്നിങ്ങനെ വി ദ്യൈകത്വം ഗുണോപസംഹാരവും വിഭിന്നകളാം. ശാഖകളിൽ ലേവമൊന്നിൽ താന്നമദോൽ മനോമ യാ (ദൈത്ര്യക്യം) ദ്വൈതമം ഹാം ഇതുപോൽ തന്നേ യന്ത്യസ്ഥലവുമൊരേ വിദ്യയിന്റെ സംബന്ധാൽ. അവിഭാഗേന വിചിന്താദിത്യാകഷികളിൽ ശ്രുതിയാ യികെങ്കിൽ. അപ്ലേവം ന്ദൃശ്യംഹമെന്ന ഹരിതിസ്യ ശ്ശ്ചഡിശി (ഭേദ) ശേഷത്താൽ. തൈസ്യൂതസ്യൂത ദേവേത്യാദി ശ്രുതി കാട്ടിടുന്ന ധമ്മഭിദാം. ഫല. സ്ഥാനവിഭേദത്താൽ വസംഭൂതി പോൽ ദ്വിവ്യാപ്തി യാം വ്യുത്ര്യന്തിയന്ത്രം. അല്പപസംഹരന്ത്യംശാണ്ഡി ല്യാദ്യ്യാദിയായ, വിദ്യകളിൽ. ഫല. ൻതാണ്ഡിരഹ സ്യത്തിൽ പോൽ പൈങ്ഗിരഹസ്യേപപുരുഷവിദ്യയ തിൽ. നിരുപിച്ചോണം തിത്തിരികളിലോരാത്തി ല്ല, ധമ്മമേളനവും. ഫല. തത്താൽശാഖോപനിഷ ൽ തുടച്ച്യയിൽ സവ്വവും പ്രവേധിച്ച്. ഹൃദയം വേധിച്ചെന്നാദിയാമ്പ്യാിക്കന്നേകൂട്ടമൊക്കെത്താൻ. വി ദ്യകളിൽ മേളനാഹങ്ങളല്ലയെന്നായ്യരിച്ചുകൊള്ളേ ണം. ആ. ഹൃദേധാദികളാമത്ഥത്തിൻ ഭേദഹേതു

ന്ന. ദക്ഷിണാഗ്നിമെന്നും ആദിത്യമണ്ഡലഹസ്സെന്നും. ൭. ധമ്മഭേദത്തെ. വ്യ. സം ഭൂതി, വ്യാസ്യിരശമാദിയായ ഗുണങ്ങൾ. ൻ. ഇൗ പോലുള്ള വേദാന്ത ത്യാവ്യത്തിൽ.

ശ്ശ. ശ്രുതിയേവ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടം- പൊമിച്ച്.

ന്നോൎത്തുകയാലേ പ്രകൃഷ്ടദാനം പോൽ. ൨ച്ച. ബഹു
ഹുതരലിംഗാൽ വാജസനേയോക്ത ൩മനശ്ചിദാദി
യെല്ലാമേ. തന്നേ സ്വതന്ത്രവിദ്യാത്മകങ്ങൾ ൪പ്രേ
ക്ഷവത്തരം ഹിതല്ലിംഗം. പ്രകരണമതിനെക്കാളില്ല
മെന്നുണ്ടാമീട്ടു പൂൎവ്വകാണ്ഡത്തിൽ. സൂത്രശ്രുതി
ലിങ്ഗേത്യാദിയിലിതു സിദ്ധാന്തമെന്നറിഞ്ഞിടുക.
൫മുതലാം ക്രിയാമയാഗ്നിപ്ര ൬ക്രിയയാലായതി
ന്റെവിഷയമതായ്. ആണുവികല്പിച്ചാൽ ൭പാദ
ശോഹത്രപക്രിയാങ്ഗഭൂതമതാം. മാനസസോമഗ്ര
ഹമട്ടതുപോലെന്നുള്ള പൂൎവ്വവാക്യാല്പം. നാമസമാ
നതയാലേ ക്രിയാങ്ഗതായെന്നു പൂൎവ്വവാദിമതം.
ഇതുശരിയല്ല വിദ്യാത്മകങ്ങളാണേമനശ്ചിദാദിക
ളാം. അഗ്നികൾ, ൮തേഹൈതേവിദ്യേതി സ്വാത
ന്ത്ര്യ നിശ്ചയത്താലേ. ഇവയിൽ സ്വതന്ത്രലിംഗം
കാണുകകൊണ്ടും ൯നകൎമ്മശേഷത്വം ശ്രുത്യാദിബ

---

൧ പെരുഭാഗത്തിൽ. ൨. ബഹുവിധമായ അടയാളങ്ങൾ ഹേതുവായി
ട്ടു. ൩. 'ആത്മനോഗ്നീനക്കാൻ മനോമയാൻ മനശ്ചിതാൻ വേദ' എ
ന്ന സ്ഥലത്തു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. (മുപ്പത്താറായിരമൊത്തവയായി) തന്റെ മ
നോവൃത്തികളാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടവയായി സൂൎയ്യനെപ്പോലെ ഉടൻ ഫലം
തരുന്നവയായി മനോമയങ്ങളായിരിക്കുന്ന അഗ്നിചയനപ്രകാരങ്ങ
ളെ അറിയുന്ന (ഉപാസിക്കുന്ന). ൪. ഏററവും ബലമുള്ളതു. ൫. ഒന്നാ
മത്തെയായ. ൬. പ്രകരണത്താൽ.

൭. (എന്നിവ വിദ്യകൾതന്നെ). ൮. കൎമ്മശേഷമാണെന്നുള്ളതിന്നി

ഷായിക്യാൽ താനംസ്വാതന്ത്ര്യപക്ഷഹാനിയില്ലാം. സമ്പൽഗ്രഹാദിമൂലം മനശ്ചിദാദി സ്വാതന്ത്ര്യതാ സിദ്ധാ- ഇതു കാണുകയുംചെയ്യു പ്രജ്ഞാന്തരമ തിനടേ നപൃഥക്ത്വം പോൽ- ഇതു മീമാംസയി ലുക്തം ക്രത്വർത്ഥായാമതീ തിസൂത്രത്തിൽ- ഇല്ലാക ർമ്മാംഗത്വം മനശ്ചിദാനികളെ നാമസാമ്യാല്പം- എ ന്തെന്നാൽ മുൻശ്രുത്യാദികളാൽ കേവല പുമർത്ഥ സിദ്ധിയിനാൽ- മൃത്യുഃ സ്പൃഷ്യലോകോ ഗൌതമ എ ന്നാദിയായ രണ്ടിടവും- മൃത്യുവൊടു തുല്യതാപത്തി യ ൻഗ്നിഭാവാപത്തിയില്ലിരണ്ടപ്പോൾ-കണ്ടീടുക, ശബ്ദ ത്തിനപരത്തിനോടുണ്ടു ചേർച്ചയൊക്കമിത്- നാമസ മാനതയാ ലന്യോന്യസമാനാങ്ഗ ബഹുളതാമൂ ലം- താനം കേവല വിദ്യാത്മകതാസിദ്ധാമനശ്ചി ദാദിക്ക്- വൻ- ചില ലോകായതികാദികൾ ദേ ഹാന്തർഭാവമാ മനന്യത്വം- ആത്മാവിന്നോപ്പു ദേഹേഭാവത്താലെ യെന്നബദ്ധമിത്- വേർപാടുത

ല്ലുന്ന സാരം. ൩. ഹാനിയില്ല. ൪. സ്വാതന്ത്ര്യം സിദ്ധമായിരിക്കുന്നു. ൫. തസ്യൈവം വിദുഷൊ' എന്നു തുടങ്ങി പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മാനസജ്യോ തിരഗ്നിരഹമാണു പ്രജ്ഞാന്തരമെന്നതു കൊണ്ടറിയേണ്ടതു. ൬. പൃഥ കത്വം. (പാർത്ഥക്യം) വേർപാടു്. ൭. പുരുഷാർത്ഥം. ൮. സാമ്യപ്രാപ്തി. ൯. അഗ്നിഭാവമെന്നർത്ഥം. ൧൦. ബാഹുല്യം.

൧. [illegible]. ൨. [illegible] (നാസ്തി കർ മുതലായവർ) ൩. [illegible] ൪. ജീവാത്മാവിനു.

ണ്ണ ദേഹാദാത്മാവിന്ന, ദേഹമിങ്ങുനിലനില്ക്കെ-ആ
ത്മാ കാണായ്കയാൽന ൧ദേഹധൎമ്മോപലബ്ധിയെ
ന്നോണം-൩൦- ഉദ്ഗീഥാദികളാകും ൩കൎമ്മാങ്ഗാശ്രി
തമുപാസ്തിയെല്ലാമേ- വേദംതോറും ശാഖാഭേദങ്ങ
ളിലേവയൊക്കെയങ്ങു്- തന്നേ നിയതകളല്ലവ
ത്തിപ്പവയൊക്കെയെങ്ങുമൊരുപോലെ- മന്ത്രാദികളു
ടെ മേളനമട്ടിൽ താനോ വരുന്നിത വിരോധം-
൩൧- ഭൂമാവിന്റെ സമസ്തോപാസ്തിക്കേ ശ്രേഷ്ഠതാ
ക്രതുക്കളില്പ്- ശ്രുതി ദൎശിക്കുന്നപ്പോൾ മൃദ്ധേതിസ
മസ്തധീ,യൊഴിച്ച ൭പരം- ൩൨- കംബ്രമ, സ
ത്യകാമഃ, പ്രാണോഹമിതേതി' യാദിയായേടം- ഒ
ന്നറിയേണ്ടിയതെങ്കിലുമാം വിദ്യാപലത്ത ചൊൽ മൃ
തൽത്തിരിവാൽ- ചൊന്നോ ൮രഹം ഗ്രഹോപാസ്തി
കളിലനുഷ്ഠിതി വികല്പമോൎക്കേണം- ഇല്ല ൯സമുച്ച
യമിവയുടെയുപാസ്യ ൧൦വിഷയാനുഭൂതിതുല്യതയാൽ-
൩൩- സ്വയമ്പൃതം, യോനാമബ്രഹ്മേത്യാദി ഫല

൧. ദേഹധൎമ്മവും അതിൻ (ജ്ഞാനവും) ലാഭവും പോലെ അല്ല. (ശ്രുത ജ്ഞാനവാസിയുൻ ഇവിടെ മീമാംസ മന്നോണ്ടു്. (ജ്ഞവരും നാസ്തികെ ക മേശികൾ തന്നെ- ഇൗശപരനിരപേക്ഷമായി കൎമ്മത്തിനു ഫലദാതൃ ത്വം മുതലായതു പറയുന്നതിനാൽ) ൩. അങ്ഗാവബദ്ധോപാസനയെ പ്പറ്റും. ൭. വ്യസ്തോപാസനം. ൮. ചൊല്ല ഗുരുവായതിന്റെ ഭേദത്താൽ, അതു താനെന്നുള്ള ഉപാസനകളിൽ അനുഷ്ഠാനവിശേഷം. ൯. ഒരുമിച്ചു ചെ(യ്യു) കൽ.

൧൦. ഉപാസ്യവസ്തു വിഷയത്തിലുള്ള അനുഭവത്തിന്റെ (സാമ്യം കൊ

തീക(കാമ്യങ്ങൾ) ഭാവനകൾ- ചേതോ വികല്പമായോ ചെയ്യാം മുൻ ചൊന്ന ഹേതുഭാവത്താൽ- ൩൭- കർമ്മാംഗോൽഗീഥാദികളാകുമുപാസനകളിൽ കലന്നുള്ള- ആശ്രയഭൂതസ്തോത്രാദികളേവം പ്രത്യയങ്ങളെന്നറിക- ശ്രുതികളിലംഗപ്രത്യയയുഗ്മം മേളിച്ച ശാസനാലും മേൽ- വേദാന്തരോദിതപ്രത്യയസ്യ വേദാന്തരേ വ്യസമാഹാരാൽ- ഗുണസാധാരണ്യശ്രവണാലും മേളിച്ചു തന്നെ ചെയ്യേണ്ടു- തെററിത്രയമാംശപം മേളനമംഗാവബോധമില്ലാ- അവയുടെ സമുച്ചയത്തിൻ ശ്രവണാഭാവം നിമിത്തമായിട്ടും- ശ്രുതിദർശനത്താലുംസിദ്ധാന്തം മുമ്പു ചൊന്നതാകുന്നു- ൩൮- ഹരിഃ ഓം. മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ പരാപരബ്രഹ്മവിദ്യാംഗുണോപസംഹാരമെന്ന മൂന്നാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ബ്രഹ്മജ്ഞൻ പരമമാപ്യുനാത്മജ്ഞൻ തരതിശോകമിതിശ്രുതിയാൽ- വേദാന്തവിഹിതവിജ്ഞാനാൽ താൻമോക്ഷാപ്തിയെ ന്നൃഷിവ്യാ

ണ്ടു°.) ഏകരൂപതയാൽ. ൨. പ്രതീകോപാസനകൾ. പ്രതീകം-പ്രതിമ. (അവയവം) ൩. കാരണമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു°. ൪. പ്രത്യയം- നിശ്ചയം (ജ്ഞാനം.) ൫. ശാഖകളിൽ. ൬. അംഗപ്രത്യയങ്ങൾ. ൭. വേദാന്തരത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. ൮. ആകാംക്ഷികളാൽ (വാക്യത്താൽ.) ൯. ചേൎത്തു ൧൦. അംഗോപാസനകളുപാസനമില്ല.

൧. പര(വിഷ്ണു)ത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. ൨. തരിക്കുന്നു (കടക്കുന്നു.) ൩. വിധിച്ചിട്ടുള്ള. ൪. മോക്ഷപ്രാപ്തി, ൫. ബാദരായണമുനി, വ്യാസനു,

സർ- ജൈമിന്യാചാര്യൻ ദ്രവ്യദേവതാദിസ്ഥലത്തു ൬പൎണ്ണമയീ'- ഇത്യാദിസ്തുതിയാംപോൽ ദേഹവ്യ തിരിക്തനാകുമാത്മാവിൻ- കർമ്മാങ്ഗശേഷതാഹേതു വിനാൽ ൭സ്തുാവകമിതെന്നുരയ്ക്കുന്നു- യജ്ഞേനേജ്യേ യെന്നാൎഷി ൮ജ്ഞനമാചാരദർശനാത്താലേ- ൯യജ്ഞ കർമ്മംജ്ഞാനാത്തൊട്ടുചെയ്യുന്നെന്നീശ്രുതിപ്രമാണാലും- ൧൦സഹകാരിതാശ്രവണത്താലും വിദ്യക്കുകർമ്മശേഷ താം- വിദ്വാൻയജിക്കുയെന്നും ശ്രുതിയാൽ ജ്ഞാനി ക്കുകർമ്മവിധിയാലും- ൧൧കുർവ്വന്നേവേഹേതി ശ്രുതി നിയമാലും ക്രിയാങ്ഗമാം ജ്ഞാനം- ൧൨തൈററിവ തത്ത്വമസീത്യാദികളാൽ ജീവങ്കൽനിന്നു മധികന താം- പരൻ്റെയുപദേശത്താൽ ഭഗവദ്വ്യാസരുടെ പക്ഷമോതിയതു്- ൧൩ശേഷതാപ്രവൃത്തികളാം ൧൪ ഹേതാഭാസങ്ങളാലിളക്കീടാൻ- കഴിയാശ്രുതിക ളിലപ്പോൾ 'മഹദ്ഭയം' തൊട്ടവററിലറിയുകയാൽ-

ണ്ണമയീ ക്ലൃപ്തവതിയെന്നു തൊട്ടു ശ്രുതി, ൭. സ്തുതിപരം, ൮, അനുഭ വജ്ഞാനിക്കും, ൯, യദേവവിദ്യയാകരോതിശ്രദ്ധയോപനിഷദാതദേ വവീൎയ്യവത്തരം ഭവതിതിശ്രുതി, ൧൦. സഹകാരി (അനുഗാമി) ആണെ ന്ന ശ്രുതി പറക കൊണ്ടും, ൧൧, ഈശാവാസ്യശ്രുതി, ൧൨, ഇത്ഥ സി ദ്ധാന്തപക്ഷം, ൧൩, ശേഷതാൽ പുരുഷാൎത്ഥവാദൊയത്ഥാന്നേപക്ഷിതി യെന്ന സൂത്രത്തിൽ പറഞ്ഞു. ൧൪, ഹേതുക്കൾ പോലെ തോന്നുന്നവയാ ൽ, ൧൫, അകർമ്മശേഷത്വാത്തിയ്യം.

ആചാരനോക്കൊരുപ്പോലെ കൎമ്മശേഷതയറിക്കലും കൂടെ. വിദ്യക്ക ൧ കിമൎത്ഥാവയമദ്ധ്യേഷ്യാമഹെ' ഇതിപ്രമാണത്താൽ. 'യദേവവിദ്യയേ' തിവാക്യം ൨ സമവിദ്യാവിഷയമല്ലറിഞ്ഞിടുക. വിദ്യാകൎമ്മങ്ങളിവൻ തന്നേ ൩ യന്നുപാഗമിപ്പിതെന്നേടം. കാണ്കെ, വിഭാഗം ൪ ഉന്നൂറോപ്പം ൫ വികൈത്ര്യകം, ക്രിയാന്ന്യനെ (തുടരും) ച്ചേരും. ൬ അദ്ധ്യയനമാത്രവാനേകൎമ്മവി ൭ ധാനം, വിശേഷമായിട്ട് - കുൎവ്വന്നേവേഹശ്രുതിവിധാനെന്നുള്ള നിയമമില്ലാഞ്ഞു - ൮ അധവാ വിദ്യാസ്തുത്യൎത്ഥമായിതനുവാദമെന്നു കാണേണം. ചിലരിഹരപ്പടിയെല്ലാം ത്യജിച്ചുതൂഷ്ണീമവസ്ഥയോക്കുന്നു. സാക്ഷാൽക്കാരജ്ഞാനം സൎവ്വവിനാശകവുമാം സ്വാതന്ത്ര്യം ൯ തൽ- വേദത്തിൽ സന്ന്യാസാശ്ര (മത്തിലും) മികളിലും വിദ്യ കേട്ടിട്ടുണ്ടെല്ലോ- ൧൦ ഏത്തുന്നമൃതത്വം ബ്രഹ്മസംസ്ഥനെന്നുള്ളതാകുമനുവാദം. സന്ന്യാ ൧൧ സവിധായകമല്ലെന്നാൻ ജൈമിനി, ൧൨ നിഷേധതിശ്രുതിയും. ഭഗവാൻ വ്യാസനനു ൧൩ ഷ്ഠേയമെന്നിതോക്കുന്നു

---

൧. നാമെന്തിനായി അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നെന്ന സാരം. ൨. സൎവ്വവിദ്യകളെയും വ്യാപിച്ചുള്ളതല്ല. ൩. അനുഗമിക്കുന്നു (തുടരുന്നു). ൪. നൂറുപണം കൊടുക്കണമെന്നതിനു അമ്പതമ്പതു രണ്ടുപേൎക്കുന്നതുപോലും പോരെ (നറിക) ൫. വിദ്യയൊരുവനേയും ക്രിയ മറ്റൊരുത്തനേയും തുടരും. ൬. അദ്ധ്യയനം മാത്രമുള്ളവന്. ൭. വിധി. ൮. അതുകൊണ്ടു. ൯. വിധിക്കുന്നതു. ൧൦. നിഷേധിക്കുന്നു. ൧൧. അനു

ജ്ഞയുമുണ്ട പ്രാണസങ്കടത്തിങ്കൽ. ശ്രുതിയിൽ കാ ണുകയാലുമിതേവം സതിബാധയില്ലയാകത്തിട്ടും. മേ ലും ജീവിതമെന്നാദിയായ് സ്മരിക്കപ്പെട്ടുന്നിതേയ ത്ഥം. പ്രതിഷേധവാക്കനെന്നതിന്റെ യഥേഷ്ട ത്തെ നീക്കുവാനാകും. ൭. യാവജ്ജീവശ്രുത്യോ ക്തമാകയാലാശ്രമൈകനിഷ്ഠനതാം. അമുമുക്ഷുവി നാൽ പോലും നിത്യാശ്രമകമ്മമാണനുഷ്ഠേയം. വിദ്യോല്പത്തൌ സാധനമാകെ സഹകാരി താ നിമിത്തകവും. വേദസ്മൃതി ലിംഗാലവ താനോ കമ്മ ങ്ങൾസവ്വധാപിയറി-സാധനസമ്പന്നർതൻരാഗാ ദി ക്ലേശരഹിതഭാവത്തെ. സഹ്യാത്മേ തിതഥാമേ ൽ നസന്തമിത്യാദി കാട്ടിടുന്നിതറി. ൮. വിദ്യയില ധികാരമനാശ്രമിയായുള്ളവനുമുണ്ടതറിയുകയാൽ. സംവത്താദിയനാശ്രമികടെ യോഗിതചം സ്മരിക്ക യും ചെയ്യു. വിധുരാദികളുടെ ധമ്മവിശേഷം വിദ്യ ക്കനുഗ്ര ഹം താനും. വേദസ്മൃതിലിംഗാലിതിലാശ്രമ കമ്മംകേവലത്തറിഞ്ഞിടുക. ൯. ഏതൃവ നനിഹോരൾ ച

---

൫. 'ജീവിതാത്യയമാപന്നോയോന്നമത്തിയതസ്തതഃ- ലിപ്യതേന സപാപേന' എന്നുള്ളതിൽ. ൬. യാവജ്ജീവമഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി- എന്ന ശ്രുതിവിധിച്ചിട്ടുള്ളതാകയാൽ. ൭. സഹകാരിതചം നിമിത്തവും. ൮. യന്നദാനം നചാസന്നം... വേദകശ്ചനസദചിജ്ഞഃ- എന്നു തുടങ്ങി യതു. ൯. വിധുരൻ- ഭാഷ്ഠീ (പത്നീവിയുക്തൻ) ൧൦. ഉൗദ്ധ്വരേതോമ വത്തെ, ഉൗദ്ധ്വരേതസ്സനാനാമകയ.

ഭേതോഭാവമതുകേന്നു പതനമുണ്ടാകാ. മന്വാദി
വാക്യനിയമങ്ങളാലുമിവ തന്നെ ഭാവമില്ലാഞ്ഞും. ഇ
പ്പക്ഷത്തിൽ ജൈമിന്യാചാര്യന്റെ ചോല്യമുണ്ടു സമ്മ
തികേറ്റം. ൧൦. ഭ്രംശംനൈഷ്ഠികനടയുകിലില്ല ൧൧ അധി
കൃതിലക്ഷണോക്തമായീട്ടും. പ്രായശ്ചിത്തം പതനാ
സമാനമതിനാലവന്നതാകാഞ്ഞ്. ൧൨ തൈററിത്തുപപാ
തകം ഗുർവ്വംഗനാവിട്ടന്യാദികിലെന്നുചില. പ്രാമാ
ണികര ൧൩ ശനാപ്പടിപ്രായശ്ചിത്തം ഗ്രഹിപ്പിതത്തുമു
ക്തം. ൧൪. രണ്ടുവിധമായിട്ടന്നാകിലും ൧൫ ബഹിസ്ത്യാ
ജ്യനാണവിഭ്രഷ്ടൻ. ൧൬ ആരൂഢസ്മൃതിയാലും ശിഷ്ടാ
ചാരത്തിനാലുമേവമിത്. ൧൭. വർഷതിഹാദ്യൈസ്തവ
ഷ്യതീതിപരശ്രുതി നിമിത്തമായിട്ട് ൧൮ അംഗാചാ
സ്ഥിയിലെജമാനന കർത്തൃതയെന്നു ചൊൽവിതാ
ത്രേയൻ. ഋത്വിക്കെന്നു വയിവയെന്നോഡു
ലോമിയാചാര്യൻ. ഇതു സിദ്ധാന്തം ൧൯ സാ
ങ്ഗക്രിയചെയ്യാൻദക്ഷിണാദിയാലൃത്വിക് കൊററം
കപ്പെടുന്നവല്ലോ, യാംവൈകാംചന തുടങ്ങിട്ടും
ശ്രുതിയാൽ. ൨൦ സാംഗാചാസനകറ്റക്കൃത്വി
ക്കർമ്മതാ ഭവിക്കുന്നു. ൨൧. അഗ്ന്യാഹവനാദിവി

---

൧. അധികാരലക്ഷണത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. ൨. സിദ്ധാന്തപക്ഷം. ൩. അശനജന്യപാപപ്രകാരം. ൪. പുറത്താക്കേണ്ടവൻ. ൫. ആരൂഢനൈഷ്ഠികമെന്ന തുടങ്ങി പ്രായശ്ചിത്തം ൦പശ്യാമി എന്നതിനാലും. ൬. അംഗത്താടുകൂടിയ ക്രിയ

ധിപ്പടി സന്ന്യാസികൾ വിട്ടു തന്നിടയ. ൧സംഹാരകാൎയ്യ
ന്തരമാകും മൌനത്തിൻ വിധിയപൂൎവ്വതയിനാലാം.
പാണ്ഡിത്യം നിൎവ്വിദ്യേത്യാദൌ൨പാണ്ഡിത്യ വിധി
കാണുകകൊണ്ടാൻ. ബാല്യാദി രണ്ടപേക്ഷിച്ചിമ്മൂന്നാം
മൌനമെന്നതും വിഹിതം. അഖിലാശ്രമകൎമ്മങ്ങളു
മുള്ളതിനാൽതാൻഗൃഹസ്ഥനായവന്. ഉപസംഹാ
രംഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ വരുന്നതു വിരോധമായീടാ. ശ്രു
ത്യുപദേശാൽ മൌനം ൩ഗാൎഹസ്ത്യം രണ്ടുപോലെ
മററുള്ള. ൪വാനവാസമുഖ നിവാസാശ്രമങ്ങളിൻ
സിദ്ധി തുല്യമായിവരും. ൫൫. ജ്ഞാനവിരക്ത്യാദികൾ
ളെ പ്രകാശിപ്പിക്കാതെ കണ്ടിരുന്നിട്ടുക. ൬ശുദ്ധാന്തരഭാ
വ വിശേഷം ചേരുന്നതിനാലെ ബാല്യമിത്യാദൌ.
൫൬. ഉക്തപ്രതിബന്ധമകന്നിടിലിജ്ജന്മത്തിലേ വ
രും ജ്ഞാനം. അങ്ങിനെ കാണുകയാൽ ൭ശ്രവണാ
യാപീത്യാദിവാക്യജാതത്തിൽ. ൫൭. ഇതുപോൽ മു
ക്തിഫലത്തിൻ നിയമാഭാവം ധരിച്ചുകൊള്ളേണം.
സൎവ്വത്രമുക്ത്യവസ്ഥാവധാരണ നിമിത്തമായി
ട്ട്. ൫൮. ൬൬൧

൧. ബ്രഹ്മസംസ്ഥകാരിയാകും. ൨. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിതം. ൩. വാന
പ്രസ്ഥാശ്രമാദ്യാശ്രമങ്ങളുടെ ൪. മാനസികധൎമ്മവിശേഷം. ൫.
ശ്രവണായാപി ബഹുഭിൎയ്യോന ലഭ്യ എന്ന തൊട്ടതിൽ. ൬. ജ്ഞാനം വ
ന്നതു പോലെ മുക്തിതന്നെയോ ഇനിയൊരിക്കലൊ എന്ന സാരം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ നിൎഗ്ഗുണവിദ്യയുടെ അന്തരംഗബഹിരംഗസാധനവിചാരമെന്നൎ൧-ാം പാദം. ഇങ്ങിനെ ൩-ാമദ്ധ്യായം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ശ്രവണാദ്യഭ്യാസമനേകവാരമുപദേശ (ഹേതുവാൽ) മാകയാൽ വേണം- ൧ജ്ഞാനാവാപ്തിവരെ, ധ്യാനതപസാമ്യവിംശാദ്യമിപ്രകാരം താൻ- ൨ധ്യാനിപ്പവർ പരമാത്മാതാനെന്നേ കണ്ടിട്ടു ൩ന്നഹംഗ്രഹമായ്- ബോധിപ്പിക്കയുമേവം ചെയ്യുന്തത്ത്വമസ്യാദിവാക്യങ്ങളാം- ൪- ബ്രഹ്മപ്രതീകമാകുംനാമാദിയിലാത്മബുദ്ധിവച്ചിട്ട്- ധ്യാനിക്കവേണ്ടതാനായുപാസകൻ വിഗ്രഹങ്ങളാം കൊൾവീലാ- ൫- ൬ഉല്ക്കൎഷത്താലാദിത്യാദികളിൽ ബ്രഹ്മദൃഷ്ടിവച്ചിടുവാൻ- യോഗ്യം ലോകന്യായപ്പടിയിതു ചേരുന്നതായറിഞ്ഞിടുക- ൭- ഉൽഗീഥാദ്യംഗോപാസനകളിലാദിത്യമുഖ്യധികളത്ത്-യോജിയ്ക്കുകയാൽവെക്കപ്പെടേണ്ടതാകും ഫലാധിവൃദ്ധിയിനാൽ- ൮- ആസീനനായവന്നേ ഹൃൽസ്ഥൈൎയ്യം സംഭവിക്കുമെന്നതിനാൽ- ചെയ്യിടവേണമുപാസനയിരുന്നു താൻ, ധ്യാനമാകകൊണ്ടിട്ടും- ൯അചലതാമപേക്ഷിച്ചും ചെ

൧, ജ്ഞാനമടയുവോളവും. ൨, അഹംഗ്രഹോപാസനാരൂപമായി ൪. ൫. പ്രതിമ. ൬. മേന്മയാൽ (ഉൽകൃഷ്ടദൃഷ്ടിൎന്നികൃഷ്ടേ ഽധ്യസിതവ്യാ; എന്നല്ലൊ-ന്യാ.) ൭. ഉൽഗീഥം ബ്രഹ്മമെന്നുപാസിക്കയെന്നുതുടങ്ങിയ അംഗാവബദ്ധോപാസനകളിൽ, ൮, ഇരുന്നുതന്നെ, ൯, സ്ഥിര

ഷ്ണമാസീനനായുപാസനയെ. മേവം പ്രസ്മരിച്ചിട്ടു
ന്നുഗീതാദികളിൽ ൧൪ശുചൌ'തുടങ്ങുമിടം. ൩. ഇവ
നെവിടെയെപ്പോഴുണ്ടാംചിത്തൈകാഗ്ര്യംസുഖേനയ
വിടെത്താൻ. ചൈകയുപാസനവേണ്ടുന്നേകാഗ്രത
യെങ്ങുമാകെയവിശേഷാൽ. ൭. മരണംവരെയുമുപാ
സനവേണമൊട്ടുകാത്തുചോല്ലുമാവൃത്തി. യാവൽക്രു
ത്തുരയമസ്താദിതിശ്രുതൌകൊണ്ടു ൯ഗീതയിൽ മേലും.
൮. ബ്രഹ്മാനുഭവമെഴുമ്പോൾ മുൻപിൻപാപങ്ങൾ
രണ്ടുമേക്രമമായ്. ൯ഏററിട്ടും, പററാംതയുമാം ശ്രുതി
കളത്തുക്കണക്കചൊല്ലുകയാൽ. ൧൦. പുണ്യത്തിൻെറ
യു ൧൧മൊട്ടില്ലാശ്ലിക, നാശങ്ങൾ രണ്ടുമിപ്പോലാം.
ബ്രഹ്മാനുഭൂതിയാലേ ദേഹാത്മ്യഭിമാനമററിടുന്നേരം.
൧൧. ഇജ്ജന്മം ജന്മാന്തരമീരണ്ടിൽ സഞ്ചിതങ്ങളാ
യുള്ള ൧൨പ്രാരബ്ധേതരസുകൃതം ദുഷ്കൃതമിവയാത്മ
ബോധമെത്തിടവേ. നാശമടയുന്നു ദേഹം വീണീടു
ന്നതുവരെയ്ക്കു ൧൩മാരബ്ധം. നില്ക്കുന്നു, ചിരംയാവന്ന
വിമോ൧൪ക്ഷ്യേഥ'തി വേദവചനത്താൽ. ൧൫. യ

താം. വ്യ. 'ഉപവിശ്യാസനെയുഞ്ജ്യാൽ......സമംകായശിരോഗ്രീവംധാ രയന്നചലം സ്ഥിരഃ' എന്ന തുടങ്ങിയുള്ള ശ്ലോ.

൧. (ശുചൌദേശേപ്രതിഷ്ഠാപ്യ സ്ഥിരമാസനമാത്മനഃ- ഭ-ഗീ.) ൨. അവിശേഷാ (അഭേദ) മായിട്ടു എങ്ങുമാ (൧) ക. (൨വ). ൩. (യം യംവാപി സ്മരൻ......ത്യജത്യന്തേകളേവരം ഗീ-ശ്ലോ.) ൪. മൊട്ടലില്ലാ ശ്ലികയും വിനാശവും. ൫. പ്രാരബ്ധത്തിൽനിന്നന്യത്തായ സുകൃതദുഷ്കൃത ങ്ങൾ. ൬. പ്രാരബ്ധം. ൭. തസ്യതാവദേവചിരം എന്ന ശ്രുതിയാൽ.

ജ്ഞനേത്ര്യാദികളിൽ കാണുന്നതിനാലെ യഗ്നിഹോത്രാദി- ക്രമമായി ജ്ഞാനാംഗൻകാൎയ്യങ്ങിന്നാസ്ലതനുവെന്നറിക- ചിലശാഖകളിൽ ചൊല്ലുന്നിതിന്നു ൧ഫലമൂന്നിയുള്ള സുകൃതംതാൻ- ൨ജൈമിനിഭഗവദ്വ്യാസരിരണ്ടാമംശം ൩പുണ്യനാശമതിനൎത്ഥം. ൧൨- വിദ്യയൊടൊത്തൊന്നോതൊതു കൎമ്മമതിഫബോധഹേതുവ്യടനടിയായ്- വിദ്യാരഹിതംങ്കൊൽ ൪ജ്ഞാനദമിവരണ്ടുമാം ൫യദേവേതി- ൧൩- പ്രാരബ്ധകാൎയ്യമാകുംദുഷ്കൃതസുകൃതങ്ങളൊരണ്ടുമുപഭോഗാൽ. നാശമടയിച്ചുമേലാൽ ബ്രഹ്മൈക്യം ചേരുമെന്നുകണ്ടിടുക- ൧൪- ഹരിഃ- ൬അദ്ധ്യായത്തിൽ ജീവന്മുക്തിനിരൂപണമെന്ന ൧൦ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ചാവുന്നവരുടെവാഗാദ്യാചാരം താൻമാനസത്തിൽ വിലയിപ്പു- വാഗാദ്യങ്ങൾലയം മാനസവൃത്തിയിരിക്കേയതിങ്ങുകാണുകയാൽ- വാങ്മനസീതിശ്രുത്യാചൈവമിതുനുപലക്ഷണാൎഥ,മാവുകയാൽ- താനിന്ദ്രിയങ്ങളൊക്കെച്ചേരുന്നു മനസ്സിൽ വാക്കി

---

൧. ഫലേഛയോടുകൂടിയ, ൨. ജൈമിനിമഹൎഷി- ഭഗവാൻ വ്യാസമഹൎഷിയെന്നരണ്ടുപേൎക്കും. ൩. പുണ്യനാശമെന്നതിനൎത്ഥം, ൪. അകലെനിന്നു ജ്ഞാനംകൊടുക്കുന്നതിൽ സംശയിക്കുന്നില്ല. ൫. യദേവ വിദ്യയാകരോതി ശ്രദ്ധയോപനിഷദാതദേവ വീൎയ്യവത്തരം ഭവതി, യെന്നതിൽ, (ജ്ഞാനത്തോടും ശ്രദ്ധയോടും ചെയ്യുന്നതു വിശിഷ്ടമെന്ന സാരം). ൬. അദ്ധ്യാത്മത്തിനായി.

നെത്തുടരെ- ൧- ആബാഹ്യേന്ദ്രിയ വൃത്തികൾ ചേ
ന്നമനം വൃത്തിയാൽ ലയിച്ചിടും- പ്രാണങ്കൽ, മനഃ
പ്രാണേ' യെന്നേടം മേൽവരുന്നവാക്യത്താൽ- ൨.
ഇപ്രാണൻറ്ദേഹസ്സ്വാമിയായജീവങ്കലേലയിക്കുന്നു.
ശ്രുതിയിൽ പ്രാണാദികളിൻ ജീവോപഗമാദിക
ൾ പറഞ്ഞിട്ടലോൽ- പ്രാണൻചേന്നിജ്ജീവൻ ശരീ
ര (ബീജ) ഭൂതങ്ങളായഭൂതങ്ങളാം- തന്നിൽചെന്നു നി
ലയ്ക്കുന്നൊരുഭൂതത്തിൽ ശ്രുതിസ്മൃതികാട്ടാ- ൩- ദേഭ
മതെന്ന്യേകോൾക്കുകയാൽ ജ്ഞന്മജ്ഞന്മാമോരേ
ഖിധംതന്നേ- ൪ അർച്ചിമ്മാർഗ്ഗംവരെ മുതിയവിദ്വദവി
യാന്തൃശൌണമമൃതത്വം- ൫-ശ്രോത്രാദ്യാശ്രയമാകു
ന്നതേജസ്സാദിഭൂതസൂക്ഷ്മമത്- മോക്ഷംവരെനില
നില്ക്കും സംസാരച്ചൊല്ലുമാലെ 'യോനി'മിതി- ഇ
ജ്ജീവാശ്രയഭൂതം സ്വരൂപമതിന്നും പ്രമാണമട്ടാ
യും- സൂക്ഷ്മം ശ്രുത്യാദികളാലപ്പോലറിയുകനിമിത്ത
മായിട്ട്- അതിനാൽതന്നേസ്ഥൂലോപമർദ്ദനത്താ
ലിതിന്നുകേടില്ലാ- ആ സൂക്ഷ്മശരീരത്തിൻറെ തീഷ്ണൂ
ഷ്മാവു ചേർച്ചയുള്ളതിനാൽ- ൬. ആത്യന്തികമോക്ഷ
ത്തിൽ ഗത്യുൽക്രാന്തികളുടേ നിഷേധത്താൽ- വി

---

൧. ലീനനെ അനശരിക്ക മുതലായതു്. ൨. ഗിദഭാവം (ജ്ഞാനി
ക്ക്. ൩. അർച്ചിരാദിമാർഗ്ഗംവരെയും. ൪. യോനിമന്ന്യേപ്രപദ്യന്തേ ശ
രീരത്വായ ദേഹിനഃ- എന്നതും. ൫. നാലേ -| (ന) (ര) |- ൬. വേ
ർപാട്.

ദൽപ്രാണൻ പോകില്ലെങ്കിൽ സജ്ജീവങ്ങൾനിന്ന
൧ഷേധോക്തകയാൽ'- ഈയാക്ഷേപം തെററാം വെളി
വായ് പലശാഖയിങ്കലിതുകാണ്കെ- ശ്രുതിതന്നിലാ
ൎത്തഭാഗപ്രശ്നത്തിൽ ഭാരതേസ്മരിക്കേപ്പിൻ- ൨- ആ
പ്രാണശബ്ദവാച്യേന്ദ്രിയങ്ങൾ ഭൂതങ്ങളെന്നിതെല്ലാ
മേ- ജ്ഞാനിസ്ഥദേത്തുപരങ്കൽ ചേരുന്നപ്പോലെവേദ
മോതുവതു്- ൧- 'അകലോമൃത' ഇതിവചനാൽ ആ
പാദ്യകളിൽ വിഭേദവചനാച്ച- വാഗാദികലകൾ
വിദ്വാൻ തന്റെയശേഷം പരാത്മവസ്തുവിലാം- വ-
വാഗാദിയടങ്ങിപ്പോം ൩വിജ്ഞാനാത്മാവുതന്നിരി
പ്പിടമാം'- ഹൃദയാഗ്ര ൩ദ്യോതനവഴികാണുന്നൊരു
ദേവയാനമാൎഗ്ഗമൊടെ- ൪ഹൃദയേശാനുഗ്രഹീതൻ ആ
റൊന്നാം ബ്രഹ്മനാഡിയൂടേപോം. സഗുണോപാ
സ്തിബലാലും തദംഗമാം ദേവയാന ൫നിനവാലും-
ൻ- മൂൎദ്ധനാഡിയൂടെപോയവൻ ൬നാഡീകിരണാനു
സാരിയായിട്ട്- ൭ആപേക്ഷികാമൃതത്വം കാൎയ്യബ്ര
ഹ്മം ഗമിച്ചിടുന്നറിക- രശ്മ്യനുസാരിത്വം രാത്രി പ
ത്തിടുന്നോരുപാസകനില്ലേൽ- അല്ലേവംദേഹം നി

---

൧. അകററുകയാൽ (നിഷേധിക്കയാൽ). ൨. ചത്തുപോകുന്നു. ൩. പ്രകാശവഴി. ൪. ഹൃദയസ്ഥനായ ഈശ്വരനാലനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവൻ. ൫. ഭാവനകൊണ്ടും. ൬. നാഡീരശ്മ്യനുസാരിയായിട്ട്. ൭. വരാൻപോകുന്നതിനെ അപേക്ഷിച്ചു അമൃതത്വമാകുന്നഹിരണ്യഗൎഭത്വം പ്രാപിക്കുന്നു.

ല്ലൂന്നാൾവരെ നാഡിരശ്മിസംബന്ധം - ഉണ്ടെന്നകാരണത്താൽ കാട്ടുകയും ചെയ്യുന്നുവേദമിതു്. 'ഛാന്ദോഗ്യത്തിലമുഷ്മാദാദിത്യാൽ' എന്നിടത്തറിഞ്ഞിടുക. ൧൦. അതിനാലേ ദക്ഷിണായനത്തിലും ചത്തുപോമുപാസകന് - കാര്യേശ്വരഗതിയുണ്ടാമു ൧ഉപാസ്ത്യപാക്ഷികഫലവത്വഹേതുവിനാൽ. യോഗികളേ ഉദ്ദേശിച്ചുത്തരാദികാലമോപ്പുമുക്തിക്കായ് - സ്മൃത്യുക്തയോഗസാംഖ്യന്മാരിവരല്ലാശ്രുതിപ്രസിദ്ധന്മാർ. ൧൧. ഹരിഃ.

൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഉൽക്രാന്തിഗതിനിരൂപണമെന്ന ൨-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- കാര്യബ്രഹ്മമടുത്തിട വേണ്ടുന്നവരൊക്കെ ൩അൎച്ചിരാദിവഴി- പോകുന്നിയുത്തരമാൎഗ്ഗത്തിൻ വേദപ്രസിദ്ധിയാൽ ൨ഞങ്ങൾക്ക്- ൧- ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ കേൾക്കും ൩സംവത്സരലോകമെന്നതിൽനിന്നം- ബ്രഹ്മോപാസകനാടയും കൌഷീതകിചൊന്നവായുലോകത്തെ- എന്തെന്നാകിൽ കൌഷീതകിയിൽ സാമാന്യമായുരകയാലും_ ബൃഹദാരണ്യശ്രുതിയിതുതന്നെവിശേഷിച്ചുരയ്ക്കകൊണ്ടിട്ടും- ൨- വിദ്യുല്ലോകമ

---

൧. ഉപാസനയുടെ (അപാക്ഷിക) നിയതമായ ഫലകാരണത്വാൽ. ൨. ജ്ഞാനികൾക്ക്. ൩. അൎച്ചിരാദിക്രമം—: അഗ്നി- ദിനം- ശുക്ലപക്ഷം- ഉത്തരായണം- സംവത്സരാഭിമാനിദേവതാ (പിന്നിട്ട) ദേവലോകം- വായുലോകം- സൂൎയ്യലോകം- ചന്ദ്രലോകം വിദ്യുല്ലോകം- വരുണലോകം- ഇന്ദ്രലോകം- പ്രജാപതിലോകം ബ്രഹ്മലോകം.

ത്തിൽനിന്നൂൎദ്ധ്വം വരുണന്റെ ലോകമടയുന്നു- ൧൨
വശിഷ്ടനാമത്തെ നിവേശമിട്ടിവയിരണ്ടിനുംകൂടെ ചേ
ൎപ്പാൽ- ൩- ഇൗയച്ചിരാദിയായവരലോകാല്ലോകാന്ത
രത്തെ യടയിക്കും- ൪തല്ലൂതഘോമാനവ'യെന്നവരു
ടെ യറിയിപ്പിനാലെന്നേതാക്കും- മരണമടഞ്ഞുഗമി
ക്കുന്നവര ൫ൎച്ചിസ്സാദിലോകമിരണ്ടിൽ- ബഹുമൂഢത
യാൽ മാൎഗ്ഗാസ്വാതന്ത്ര്യാൽ ദേവതാവിശേഷങ്ങളും-
ബ്രഹ്മോപാസകരുടെയതിയാത്രയതിങ്കൽ നിയുക്ത
രെന്നവരും-പിതൃല്ലോകപ്രാപ്തിക്കശേഷമായ്സത്യ
ലോകമതിൽനിന്ന്- അങ്ങുവരുന്നൊരമാനവപുരു
ഷൻ താനാലെനീതരായിട്ടും- സഗുണേശപര ലോക
ത്തെക്കമാനവാൎത്ഥന്റെ ഹേതുവാശ്രുതിയാൽ- ൭-
ഇവരെയമാനവപുരുഷൻ കൊണ്ടുചെല്ലുന്നു സ
ത്യലോകഗനാം- ബ്രഹ്മത്തെയെന്നാൻ ബാദരി ൮
യസ്യഗതിയതിന്റെ യോജിപ്പാൽ- പ്രാപിപ്പതു
കാൎയ്യം താൻശ്രുതിയിൽ വിശേഷിച്ചു ചൊൽകയാൽ
മേലും- അപരബ്രഹ്മത്തിന്നു പരബ്രഹ്മത്തിനൊടടു
പ്പമുള്ളതിനാൽ- ബ്രഹ്മമെന്നുചൊല്ലുണ്ടാവിതു കാൎയ്യേശപ
രലോകനാശമെത്തിടവേ- അതിനധ്യക്ഷനൊ

---

൫. ഇൗന്യായപ്രകാരം. ൬. ദിവ്യപുരുഷനെന്ന. ൭. അച്ചിരാദികൾ ലോകങ്ങൾ ഇവരുടെതന്റെയും. ൮. കാൎയ്യബ്രഹ്മവിഷയകമായാ ഗതിനെ ഒവാദരിച്ചുഷ ... എന്നു സാരം.

ടെ പരപദമടയുന്നതിന്നു മേൽചൊല്ലുരൽ- പിന്നെ
സ്മൃതിയാലും ബ്രഹ്മണാസഹേത്യാദിതന്നെയാംസഗു
ണം- ജൈമിനിയോക്തന്നു പരബ്രഹ്മത്തിൽ ഗതിയ
തിങ്കൽ മുഖ്യതയാൽ- അമൃതത്വമേതിയെന്നായ് ശ്രു
തിയിൽകാണുന്നഹേതുവാൽപരമാം- കാൎയ്യപരമാ
കയില്ലാപ്രാപ്ത്യാശയിതെന്നു പൂൎവ്വപക്ഷമറി- ൧- ഭഗ
വാൻ വ്യാസൻപ്രതിമദ്ധ്യായികളെ വിട്ടുമറ്റുപാസ
കരെ- ബ്രഹ്മം നയിപ്പിതെന്നോക്തനിരുപാട്ടും വരാ
യ്കയാൽദോഷം- ബ്രഹ്മക്രതുവുമിതാം തച്ചിന്ത്യാൽ
താദ്രൂപ്യമെന്നവാക്യവഴി- നാമാദിയാംപ്രതീകധ്യാ
നത്തിൽ ഫലവിശേഷവും കാട്ടുന്നഹരിഃ-

൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ സഗുണജ്ഞന്മാൎക്കുദേവയാ
നമാൎഗ്ഗപ്രതിപാദനമെന്ന ൩-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- എങ്ങുംതിങ്ങും ശുദ്ധബ്രഹ്മം പ്രാപി
ച്ചുമുക്തനാംജീവൻനിത്യവിമുക്തവിശുദ്ധജ്ഞാനാന
ന്ദാദിതൊട്ടതായീടും- തൻനിരുപാധികരൂപത്തോ
ടെവ്യക്തസ്വഭാവവാനാകും- വേറൊരുധൎമ്മമൊട്ടല്ലാ
ശ്രുതിയിൽ സ്വേനരൂപേണേതിശബ്ദമുള്ളതിനാൽ ശു
ദ്ധാത്മാവായ്ത്താനോ നില്ക്കുന്നിതുബന്ധമൊഴിയ

൧. ധ്യാനികന്മാരെ. ൨. 'സ്വേനരൂപേണാഭിനിഷ്പദ്യതേ'- ശ്രു
തി. { അഥ യോന്യാം ദേവതാമുപാസ്തേ അന്യോസാവന്യോഹമസ്മീതി ന സ വേദ ... } ബ്രഹ്മ (ക്രതു) ജനകാരൻ ബ്രഹ്മപര
മാകുന്നു. }

റൂപമാൻ. അതിനാൽപൂർവ്വാവസ്ഥയിലില്ലുവിശേ
ഷം ശ്രുതിപ്രതിജ്ഞയിനാൽ. ആത്മാവ പഹത
പാപ്മേത്യാദ പ്രകരണബലത്തിനാൽ ശ്രുതിയിൽ.
ജ്യോതിസ്സെന്നു പറഞ്ഞതു പരമാത്മാവെന്നറിഞ്ഞു
കൊള്ളേണം. ൧. മുക്തൻ പരമാത്മാവിനൊടഭേ
ദമായ്വാഴില്ലാതെന്നു കണ്ടിടണം. തത്വമസിതൊട്ടു
വാക്യങ്ങളില അവിഭാഗംപറഞ്ഞുകാണുകയാൽ. ൨.
സർവ്വജ്ഞത്വാദികളും ബ്ര (൦) ഐശ്വര്യങ്ങളോടു
കൂടെയുളവൻ. ആവിർഭവിപ്പതായ് ജൈമിനി 'യോക്ക
ന്നുപന്യാസത്തുകളിലേവം. പ്രതിപാദിക്കൽ തുടങ്ങി
യഹേതുവിനാൽ, സത്യകാമഃ ഇത്യാദി. ൩ചിതി
യല്ലുതാൻ ഭിന്നരൂപമൊട്ടു താൻനില്പതിൻ്ത ഔ
ത്മാവാർ. ൪ഔഡുലോമി ചൊല്ലുന്നിങ്ങിനെതാ
നെന്നവരാകിലും വ്യാസർ. ൫വ്യവഹാരമപേക്ഷിച്ചാ
ദ്യം ചൊന്നവയാ വകെയിപ്പതൊന്നറന്നാർ. ൬. കാ
യ്യബ്രഹ്മംപ്രാപിച്ചവൻെറ സങ്കല്പമൊന്നിനാൽത
ന്നേ. ൧പിത്രാദിസമുത്ഥാനം വരുന്നിതാശ്രുതിനി

൧. നിഷ്കല്മഷൻ. ൨. മുക്ത്യവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചവൻ. ൩. വി ഭാഗമില്ലായ്ക (നിർഭേദം). ൪. ചൈതന്യം. ൫. തന്മാത്രതയാൽ എന്നും. ൬. ഔഡുലോമിയെന്നവരൊഴിച്ച്. ൭. അന്യവ്യവഹാരത്തെ അപേ ക്ഷിച്ച്. ൮. വരവേ.

൧. പിതൃക്കൾമുതലായവരുടെ സമാഗമത്തോടുകൂടിയ ഉത്ഥാനം;

ത്തമായിട്ട്. ഇവരുടെയ ൨സത്യസംകല്പത്താൽത
ന്നേ തനിക്കവേറധിപൻ. ഇല്ലാത്തവനായ്ത്തീരു
മിതഥയ ഇഹാത്മാനമെന്നതിൽകാണ്ക. ൩. ൩ബ്രഹ്മ
ലൈശ്വര്യമടഞ്ഞോൻ തനിക്കുദേഹാദിയില്ലയെ
ന്നോപ്പൂ. ബാദരി, ൪മനസൈവെതാ'നെന്നായ
വേദംപറഞ്ഞിട്ടു(ന്നെല്ലോ) ന്നതിനാൽ. ജൈമിനി
യിവയുണ്ടെന്നാൻ വികല്പമായ് ശ്രുതിപാഠിച്ചിടുന്നതി
നാൽ. കാലവിഭേദാൽ രണ്ടുവിധത്തിലുമാം ൫ദ്വാദ
ശാഹമെന്നോണം. ഏന്നാൻ വ്യാസാചാര്യൻ ശരീ
രമില്ലാതിരുന്നിടുംകാലം. സ്വപ്നാവസ്ഥയിലേപ്പോ
ൽ ചേരുന്നതിനാലെയില്ല ദോഷമററി. ദേഹാദിയുള്ള
കാലം ജാഗ്രദവസ്ഥപ്പടിയ്ക്കു കൂട്ടിടുക. ൬. ഒററദീപ
മനേകപ്രദീപങ്ങളാവം ഗമിച്ചിടുന്നതുപോൽ. ൭ബ്രഹ്മ
ളുവത്തിലൊരുത്തന്നനേകദേഹപ്രവേശമുണ്ടാകും. അ
തുപോൽ ശ്രുതികാണിപ്പൂ നിദ്രാഗകൈവല്യമീയവസ്ഥ
കളിൽ ഒന്നിനെയപേക്ഷിച്ചു വെളിക്കായിത്തു വിശേഷ
സംജ്ഞയില്ലാച്ചോൽ. ൮. ജഗദ്വല്പത്ത്യാദിതൊഴി
ലൊഴിച്ചു മററുള്ള വിഭവഭോഗങ്ങളാം. കാര്യബ്രഹ്മ
പരന്മാക്കുണ്ടാം സൃഷ്ടിതൊട്ടതെല്ലാമേ. പ്രകരണ

---

൨. നിയതഫലദമായ, ൩. ഹിരണ്യഗർഭബ്രഹ്മാവിനെ സംബന്ധിച്ച ഐ
ശ്വര്യം. ൪. മനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ, ൫. ദ്വാദശാഹസത്രമെന്നപോലെ
൭. ബ്രഹ്മലോകത്തിൽ,

വഴിയായ്സൽഗുണേശന്റെ ൧ത പ്രാപ്തിയാൽ നയോ
ഗികടെ. പ്രത്യക്ഷശ്രുത്യുപദേശത്താലിവണ്ണ മല്ല
യെങ്കിൽനാഹി. എന്തെന്നാൽ സ്വാരാജ്യപ്രാപ്തിയി
താദിത്യമനന്ധലാദിഗനാം. ൨ അധികാരനിയോഗേ
ശനന്ധീന, മവനോയടങ്ങിത്തേണ്ടുരയാൽ. ഉണ്ടു ൩വി
കാരാസംസ്പൃഷ്ടരൂപവും നിത്യമുക്തമായൊന്ന്. അ
തുപോൽനില്പയോതുന്നു ൪'താവാനസ്യേതിംതാട്ടമ
ന്ത്രത്തിൽ. സ്മൃതിവേദങ്ങളുമേവം കാണിക്കുന്നിതു ൫
'നതന്നതത്രേതി'. ബ്രഹ്മം, തന്നിഷ്ഠരിവർഭോഗമ
തിലെസ്സമത്വബോധനായാൽ. പോലുമവണ്ണം പൂ
നരുത്ഥാനമിവർക്കില്ല, വേദമൂലത്താൽ. ൧. ഹരിഃ.
ഓം. 1ചന്ദ്ര,. വ 8സൂ,. ശ്രു 0ന്യ,. ക്രുക്രാ 1കഷി, മാ
ന കോളംബവർഷമതിലൊന്നാം. മാസത്തിൽ പതി
നേഴാംനാളിൽ സിതപാസരേ ശുഭെ ദിവസേ. ൧.
ബാലാദിധമുനിട്ടത്രേന നീലകണ്ഠാഹ്വയേനരചി
തേയം. സദ്ദൃഷ്ട്യപേക്ഷയോടേ വിദ്യാമഹിമയ്ക്കുതല്പ
ദേപ്പിതയായ്. ൫. ഓം തത്സൽ-

---

൧. അസംഭവത്താൽ യോഗികളുടെയല്ല. ൨. അധികാരത്തെ നി
യോഗിക്കുന്ന ഈശ്വരന്. ൩. വികാരസംസ്പർശമില്ലാത്ത. ൪. താവാനസ്യ
മഹിമാതതോജ്യായാംശ്ചപൂരുഷഃ, എന്നതിൽ. ൫. 'നതദ്ഭാസയതേ
സൂര്യോ', ൧൫-ഗീ, 'നതത്ര സൂര്യോഭാതി' എന്ന തുടങ്ങിയശ്രുതി.

ഇതിനീലകണ്ഠീയ ബ്രഹ്മമീമാംസാ ഭാഷാവൃത്തിയിൽ ൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ൪-ാം പാദം തീൎന്നു-

"കണ്ഠാമൃതമെന്ന ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാവിവരണം സമാപ്തം"

"കൈരള്യാം സംപൂൎണ്ണഃ കണ്ഠാമൃതസംജ്ഞയാസ്യ ഷാവ്യാഖ്യാ- ശാരീരകമീമാംസാഗ്രന്ഥഃ സൈഷോ പ്ലിതഃ കുമാരാഖ്യ- ശൈവത്യാഗ്യാംബേഷ്ട്യാനുജാതാ മായുഷ്മന്ത്രീഭദ്രസ്യ- പ്രകൃതിസമതപാദ്യസ്യാ വരോ നക്ഷപശംകരാഭന്യാഗ്നാശം"-

നോട്ടീസ്.
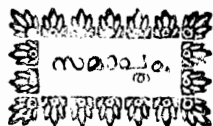
താഴെ പറയുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ കീഴ്‌വിവരിക്കപ്പെടുന്നവരോടാവശ്യപ്പെട്ടാൽ കിട്ടുന്നതാണ്.

൧. 'വേദാന്തമാലിക'- ൩ണ. രൂ ൦

൨. 'ജ്ഞാനാമൃത'മെന്ന ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാവാർത്തികം- ൮ണ. രൂ ൧

സംസ്കൃതനാഗരം.

൧. അദ്വൈതപാരിജാതം- ൮ണ. ൨ ൦

൨. യോഗാമൃതതരംഗിണി- ൩ണ. രൂ ൧

൩. സൌഭാഗ്യലഹരി- ൮൭ണ. ൨ സ

വിലാസങ്ങൾ.

രാ. രാ.

ആർ. ശങ്കരവാര്യരവർകൾ

മുൻസീഫ് കോർട്ട് വക്കീൽ

മൂവാററുപുഴ.

രാ. രാ.

വാളാനിയ്ക്കാട്ട നാരായണപിള്ള

അവർകൾ

മൂവാററുപുഴ.

രാ. രാ.

കെ. പി. കേശവപിള്ള അവർകൾ

ക്ലക്കത്തു പുത്തൻവീട്

(കുന്നംതാടം) ഇടപ്പള്ളി.